1893 — 1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 100. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 31-го ТРАВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 31, 1973 No. 100. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 30 травня 1973

196-ТА СЕСІЯ НЮЙОРКСЬКОЇ ЛЕҐІСЛЯТУРИ закінчилася в понеділок, 28-го травня. Коментатори твердять, що губернатор Нелсон Рокефеллер знову вийшов „переможцем". Хоч губернатор мусів погодитися на деякі компроміси, то все ж велика більшість його законопроєктів пройшла через Леґіслятуру. Наприклад, в останніх годинах цієї сесії Леґіслятура дала свою згоду на пропозицію Рокефеллера, за якою стейтовий уряд дістане деяку контролю над суспільною опікою в місті Ню Йорк. Законодавці зійдуться на спеціяльну сесію в місяці липні, щоб закінчити деякі справи.

НОВИЙ ПЕРОНІВСЬКИЙ УРЯД АРҐЕНТИНИ відновив дипломатичні зв'язки з Кубою. Президент Гектор Дж. Кампора проголосив, що від 28-го травня ц. р. Арґентина визнає комуністичний уряд Фіделя Кастра. Арґентина й майже всі інші члени Організації Американських Держав зірвали були дипломатичні зв'язки з Кубою в 1960-ох роках. Тільки Мехіко продовжувало ці зв'язки. Арґентина тепер приєдналася до все більшої кількости країн Південної та Центральної Америки, які відновили дипломатичні зв'язки з Кубою.

ПРОТЯГОМ ОСТАННЬОГО „ВІКЕНДУ" ГУРАҐАНИ ТОРНАДА ТА ПОВЕНІ спричинили 43 випадки смерти й велике спустошення в південних і середньо - західніх стейтах країни. Крайова Служба Погоди заявила, що існує небезпека виникнення нових гураґанів і торнад на великому відтинку Атлантійського побережжя.

ДЖЕЙМС М. ШЛЕЗІНДЖЕР, іменований президентом Ніксоном на пост секретаря оборони, сказав, щоб американці не ставилися зневажливо до виявів патріотизму та посвяти до ідеалів. Промовляючи в День Пам'яті на Могилі Невідомого Вояка в Арлінґтон, Вірджінія, Шлезінджер висловив похвалу для американських воєннополонених В'єтнамської війни та для попередніх ґенерацій вояків, які, за словами Шлезінджера, вірили в ідеали ЗСА.

ЗСА І ШВАЙЦАРДЯ ПІДПИСАЛИ договір, що складається з 41 статті та який дозволить американським властям дізнаватися про фонди, здепоновані в швайцарських банках, від яких не заплачено в Америці податків. Дотепер швайцарські банки не давали ніякій чужій державі інформацій про власників грошових депозитів.

ГРЕЦЬКИЙ НИЩИЛЬНИК „ВЕЛЬОС" ЗБУНТУВАВСЯ: його капітан Ніколяс Паппас і 30 старшин перевели той нищильник, який брав участь в альянтських маневрах на Середземному морі, до італійського порту Фіюмічіно недалеко Риму. Італія погодилася на просьбу більшости залоги того нищильника — дати їм політичний азиль. Греція зажадала видачі бунтарів, але Італія, мабуть, відкине ту вимогу. У Греції судитимуть 35 старшин за протидержавну змову. На чолі змови були буцімто два емеритовані адмірали.

СОВЄТИ ВПЕРШЕ ВИЯВИЛИ публічно, що в західніх державах закуплено 15 мільйонів тонн зерна. Совєти стараються представити той факт, не як банкрутство комуністичної системи, а „перемогу", бо — мовляв — західні держави, які намагалися ізолювати СССР і „бойкотувати" совєтську закордонну торгівлю, тепер радо продали те зерно.

ІСЛЯНДСЬКА ПРИБЕРЕЖНА КАНОНІРКА ОБСТРІЛЮВАЛА англійський тральник і пошкодила його. Це був перший випадок стріляння гострими знаряддями з ісляндського військового судна проти союзницької Англії. В Рейкявіку відбулася бурхлива демонстрація проти британської амбасади, при чому вибито всі тамошні вікна. Спір пішов за риболовлю: Ісляндія поширила свою прибережну смугу до 50 миль, а Британія цього не признає.

РУМУНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НІКОЛЯЙ ЧЕУШЕСКУ ПЕРЕБУВАВ шість днів з відвідинами в Італії. Наприкінці тієї візити він був на годинній авдієнції у Папи Павла VI. У Румунії живе один мільйон римо - католиків і півтори мільйона греко - католиків.

В ІЗРАЇЛІ СКРІПЛЕНО військово - поліційне поготівля з уваги на шосту річницю вибуху 5 червня 1967 року однотижневої війни, в якій розгромлено сусідні арабські держави.

З ПЕКІНУ ВІДЛЕТІВ до Вашинґтону Хуанґ Чен, колишній комуністичний амбасадор у Франції, який стане головою „станиці зв'язку" Китаю в Америці. На летовищі прощав його, між іншими достойниками, американський голова „станиці зв'язку" Дейвід Брус. Чен і Брус — це насправді амбасадори — без того офіційного титулу.

СОВЄТИ ПОГОДИЛИСЯ поставити на денний порядок запланованої на пізнє літо чи осінь цього року панєвропейської конференції безпеки точку про західньо--східній обмін людьми й ідеями — без ніяких попередніх застережень, що це буде залежне від „законів, традиції і способу життя" в окремих країнах. Ця точка була головним предметом спорів на Підготовній конференції у Гельсінках. Друга підготовна конференція — про редукцію військ у Середущій Европі — відбувається у Відні.

Помер сл. п. Микола Ковбаснюк, член 39-го Відділу УНС, записав 6,000 дол. на національні цілі

Сиракюзи. — В понеділок 2? травня ц. р. помер у Бофало в Медично - Дослідному Інституті на 55-му році життя член 39-го Відділу УНС у Сиракюзах бл. п. Микола Ковбаснюк. Покійний, народжений в с. Вербіж Вижній, Коломийського повіту в Зах. Україні, був самітний, брав активну участь в місцевому церковному і громадському житті, був членом церковного і світського хорів, постійним платником Національного Датку, касиром місцевого Відділу УККА, членом ОДВУ, Самопомочі, Українського Народного Дому. У своєму завіщанні Покійний залишив 6 000 дол. на національні цілі: місцеву церкву, Наукове Товариство ім. Шевченка, Український Вільний Університет і Духовну Семінарію в Арґентині. Похорон сл. п. Миколи відбудеться заходами 39-го Відділу УНС в Сиракюзах у п'ятниця 1 червня ц. р. о год. 9 00 з української католицької церкви св. Івана Хрестителя на місцевий цвинтар.

АСТРОНАВТИ ДОЛЕТІЛИ ДО „СКАЙЛЕБ"-У — ПЕРЕВЕЛИ ПОТРІБНІ НАПРАВИ ТА ВИКОНУЮТЬ СВОЇ ЗАВДАННЯ

Кейп Кеннеді, Флорида.— Перша залога астронавтів, яка була запущена в космос у п'ятницю, 25-го травня, щасливо долетіла до велетенської космічної лябораторії, „Скайлеб". Хоч спочатку були проблеми із сполученням повітряного корабля „Аполло" з „Скайлеб"-ом, то в суботу трьом астронавтам пощастило пройти до цієї лябораторії. Їм не вдалося направити одного із „соняшних крил", які перетворюють соняшні промені в електрику, але вони накрили „Скайлеб" великою парасолею, яка буде охороняти космічну лябораторію від перегрівання. Проблема перегрівання, як також недостача електричної енергії виникли 63 секунди після запуску „Скайлеб"-у в понеділок, 14 травня. З тієї причини полет першої залоги астронавтів був відкладений аж до 25-го травня. Після накриття космічної лябораторії великою парасолею, температура в „Скайлеб"-і впала з 125 ступенів Фаренгайта до 88 ступенів. Сподіваються, що вдасться знизити температуру до вісімдесять ступенів. В понеділок, 28 травня, астронавти Чарльз Конрад мол., Джозеф П. Кервін і Пол Дж. Вайц заявили, що лябораторія є в „знаменитому стані" та, що вони сподіваються пробути на ній запланованих 28 днів. Астронавти почали вже переводити деякі медичні тести. Брали пробки крови й сечі, перевіряли биття й стан серця та переводили експерименти із впливами невагомости на людський організм. У вівторок, 29-го травня ц. р. астронавти почали досліди поверхні сонця та земної кулі за допомогою сильних телескопів.

Президент Ніксон відвідає Західню Европу в жовтні ц. р.

Вашинґтон. — Президент Ніксон виїде до кількох столиць Західньої Европи в жовтні цього року і, мабуть, візьме участь у конференції „на вершинах" европейських лідерів, в рямцях 15-членного Атлантійського пакту (НАТО) або 9-членної Европейської Економічної Спільноти — заявив асистент Президента Генрі Кіссінджер на своїй пресовій конференції у вівторок 29 ц. м. Президент і він, Кіссінджер, сподіваються, що західньо-европейські держави таки погодяться на складення нового „атлантійського чартеру", який схоплював би напрямні принципи щодо співпраці Америки й країн Західньої Европи на 70-ті й 80-ті роки цього сторіччя. Не йдеться про зміну дотеперішнього статусу, що його створив пакт НАТО, — заявив Кіссінджер, — а про „відмолодження" його. Кіссінджер апелював у своїх заввагах перед пресою до Західньої Европи, щоб вони не зосереджувались на проблемах торгівлі чи валюти, а на атлантійській співпраці на дальшу мету. Президент Ніксон мав відлетіти до Ісляндії в середу 30 травня і на той же день була передбачена його конференція з ісляндськими лідерами, при чому темою наради мав бути гострий конфлікт Ісляндії з Британією з приводу риболовлі. На четвер і п'ятницю цього тижня передбачувано наради Ніксона з французьким президентом Жоржом Помпіду, разом впродовж 5 годин. Вибрано Ісляндію і її столицю Рейкіявік на місце зустрічі Ніксона й Помпіду тому, що це саме наполовині дороги між Францією і Америкою. Ніксон замешкає в американського амбасадора в Рейкіявіку, Фредеріка Ірвінґа.

Підготовляють міжнародний лет в космосі

Джеріко, Н. И. (С. Н.) — Згідно з домовленням між президентом Ніксоном і Леонідом Брежнєвим минулого року, в 1975 році заплановано провести спільний космічний полет американського і совєтського космічних кораблів. В цій „Аполло - Союз" програмі лету заплановано сполучення обох модулів і вміна персонального екіпажу. ЗСА пішли на зустріч совєтам, подають їм всебічну допомогу і прикладають велику увагу цій програмі. На спільній конференції між НАСА і Академією Наук СССР в Ґюстоні в Тексасі було договорено, що в цьому експериментальному полеті будуть вживатись американські радіоприймачі і передавальні апарати для голосового зв'язку в просторі і для определіння віддалі між літаючими кораблями перед їх сполукою. Щоб вивчити ці апарати і щоб добре запізнатися з наземними спорудами для перевірки їх, з СССР приїхали до ЗСА три совєтські інженери, спеціялісти космосу. Перебували вони в першій половині травня на Лонґ Айленді в Ґрумман Корпорації, яка спільно з НАСА піднялась дати двотижневі інструкції совєтським інженерам російською мовою. Днж. Сергій Небожинський був призначений до цієї праці як головний інструктор, а йому в цьому допомагав інж. Данило Яценко. Брали участь також інженери НАСА і спеціялісти від Ґруман Корпорації

Проф. В. Ісаїв та проф. В. Нагірний взяли участь в конференції канадських соціологів

Кінґстон, Онт. — В Конференції Канадського Товариства Соціології й Антропології, що відбувається тут в днях 28 до 31 травня ц.р., беруть участь також й українські соціологи — проф. Всеволод Ісаїв з Торонтського Університету і проф. Володимир Нагірний з Гантер Коледжу в Ню Йорку. Перший із них, проф. Всеволод Ісаїв, був організатором двох сесій на цій конференції і предсідником однієї із сесій. Обидві сесії були проведені у співпраці з Канадською Асоціяцією Етнічних Студій і їхніми темами були: теорії етнічної ідентичности та соціяльні кляси й асиміляція етнічних груп у Канаді і в ЗСА. Професор факультету соціології в Гантерському Коледжі в Ню Йорку д-р Володимир Нагірний виступав із доповіддю на тему „Вроджені й ідеологічні пристосування". В доповідях на сесіях обговорювано ролю етнічности в еволюції особовости та порівняльні студії процесу асиміляції вибраних етнічних груп у Канаді і в ЗСА. Обидва названі соціологи — проф. В. Ісаїв і проф. В. Нагірний — є членами Українського Соціологічного Інституту в Ню Йорку.

Канада виступила з Міжнародної Контрольної Комісії у В'єтнамі

Оттава. — Канадський уряд прийняв рішення відкликати канадську делеґацію з Міжнародної Комісії контролі і нагляду у В'єтнамі, яку покликано до життя на основі пакту перемир'я у В'єтнамі з 30 січня 1973 р. Коли канадський міністер закордонних справ, Мічелл Шарп, повідомив про це у своїй 15-тихвилинній промові перед парляментом — всі канадські політичні партії прийняли ту його заяву до відома з великим вдоволенням. За головну причину виступлення з Міжнародної Контрольної Комісії канадський уряд подав неможливість виконування прийнятих там на себе обов'язків. Мічелл Шарп, не вживаючи гострих висловів на адресу комуністичних членів тієї Міжнародної Комісії, все ж підкреслив, що Мадярщина і Польща важають себе за експонентів Північного В'єтнаму, коли вона, Канада, вважає себе за країну невтральну й безсторонню. За газетними коментарями — Міжнародна Контрольна Комісія і Канада, як її голова, від початку мали спутану свободу рухів, з неможливістю перевірювати порушування комуністами воєнного перемир'я - внаслідку спротиву збоку Польщі і Мадярщини, які слухали наказів з Ганою. Практично, канадська делеґація перебуватиме у тій Міжнародній Контрольній Комісії ще до 31 липня ц. р., з пошукуванням в міжчасі іншої прозахідньої держави, яка зайняла б її місце. Канада мала у Міжнародній Контрольній Комісії у В'єтнамі 290 осіб.

Пекін у змові з „західніми імперіялістами" твердить совєтська преса

Київ. — У зв'язку з критичним наставленням керівництва комуністичного Китаю до запланованої Европейської конференції безпеки і співробітництва, „Радянська Україна" з 26 травня опублікувала коментар Ю. Корнілова на тему „Чим стурбовані в Пекіні", який кидає додаткове світло на совєтсько-китайські взаємини. Ю. Корнілов пише, що „це не перша спроба Пекіну очорнити ініціятиву соціялістичних держав, спрямовану на створення системи колективної безпеки в Европі" і пробує дати відповідь на питання про те, „чим же пояснити неприкриту ворожість, з якою керівництво Пекіну ставиться до наради".

За словами Корнілова, „відповідь на це питання слід шукати в загальній зовнішньополітичній стратегії нинішнього пекінського керівництва, яке, дбаючи про свої великодержавні, гегемоністські цілі, намагається завдати шкоди позиціям соціялістичних країн в Европі, чинить опір напруженості . . . Звертає на себе увагу той факт, що, намагаючись заплямувати ідею колективної безпеки в Европі, Пекін одночасно посилює пропагандистську кампанію, мета якої — заохотити антирадянську спрямованість НАТО, підігріти існуючі в певних західніх колах настрої вести справи з СРСР „з позиції сили". Китайська преса старанно відтворює — причому без будь-яких коментарів — висловлювання натовських генералів, які містять заклики до гонки озбросьнь і заяложені вигадки про „агресивність Москви". Але те ж саме (і майже в тих самих виразах) твердять реакційні імперіялістичні кола, які хотіли б перешкодити розрядці під приводом мітичної „червоної загрози", що нібито нависла над Західною Европою! До речі, теза ця не нова. Хто тільки з противників комунізму за роки існування Радянської влади не піднімав на щит той лозунг. Тут були і білогвардійські генерали ,і англійські твердолобі, і німецькі фашисти. Цей лозунг на прапорах реваншистів і неофашистів у наші дні. От з ким об'єднались на спільній плятформі антирадянщини пекінські лідери".

Сахаров виступив в обороні Амальрика

Москва. — Ще 21 травня Андрій Амальрик мав бути звільнений з ув'язнення, бо цього дня закінчився його трирічний реченець засуду. У міжчасі, однак, дружина Амальрика Гізеля одержала з прокуратури лист, в якому її поінформовано, що її чоловіка не звільнять, бо в його справі „почалося нове слідство". Ніяких даних про те, в якій справі ведеться слідство — не подано, але у листі є тільки згадка про цей самий закид у протисовєтській пропаґанді, за який його вже раз суджено. Академік А. Сахаров, який очолює неурядовий Комітет Оборони Прав Людини в ССCP, звернувся з відкритим листом до Гайнриха Бела (Böll-a), західньонімецького письменника, який одержав в 1972 р. нагороду Нобеля, щоб він інтервеніював в справі Амальрика. На протязі трьох років ув'язнення, Амальрик перебував у Маґаданському концтаборі. На Заході він відомий, як автор твору „Чи перетриває СССР до 1984 року?", у якому передбачає совєтсько-китайську війну та упадок СССР.

ЗУСТРІЧ В. АВРАМЕНКА З. А. ШІФРІНОМ В ІЗРАЇЛІ

Відомий український балетмайстер із ЗСА Василь Авраменко перебував з початком цього місяця в Ізраїлі. Під час свого перебування там він взяв участь у святкуваннях 25-річчя Ізраїльської Держави в дні 7 травня ц.р. На фото Василь Авраменко під час зустрічі з Аврамом Шіфріном, колишнім довголітнім в'язнем совєтських тюрем і концтаборів, автором виданих у в-ві „Свободи" спогадів п.н. „У совєтській катівні".

В КАНАДІ СТВОРЕНО КОНСУЛЬТАТИВНУ РАДУ ДЛЯ СПРАВ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТИ

Оттава. — Міністер для справ багатокультурности д-р С. Гайдаш поінформував про оформлення Канадської Консультативної Ради для Справ Багатокультурности при федеральному уряді. Рада складається з крайового голови, двох заступників голови, п'яти реґіональних голів та членів з різних канадських провінцій. Серед назначених членів Ради є сім осіб українського походження. Крайовим головою Ради назначено Джуліюса Котелеса з Вінніпеґу, який досі виконував функції крайового голови Канадської Ради Народного Мистецтва. Його заступниками є д-р Агата Ля Серт з Квебеку і д-р Ліно Маганя з Торонта. Одним з реґіональних голів (прерійні провінції) є проф. М.Р. Лупул, президент Клюбу Професорів Українців Албертського університету, відомий пропаґатор ідеї багатокультурности. Членами Ради від української групи є назначені такі особи: проф. Волтер Тарнопольський з Онтаріо, Микола Плав'юк з Онтаріо, Любомир Квасниця з Провінції Квебек, д-р Степанія Потоцька з Саскачевану, проф. Петро Кондра з Манітоби та Емілія Остапчук з Британської Колюмбії. Рада нараховує разом 101 членів, в тому 78 чоловіків та 23 жінок, які репрезентують різні етнічні групи з усієї Канади. Рада діятиме через такі реґіональні комітети: Британська Колюмбія, Прерійні провінції, Онтаріо, Квебек, Приморські провінції. Завдання Ради бути консультативним органом при Міністерстві для справ багатокультурности в справах, що стосуються багатокультурної політики та її застосування.

Боффало і околиця очікує на приїзд Блаженнішого Верховного Архиєпископа

Боффало, Н.И. (О.Б.). — Приїзд Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа, голови Помісної Української Католицької Церкви до Боффало й околиці буде небуденною подією у церковному і національному житті цієї громади. До заповідженого приїзду в днях 6 - 8 червня ц.р. часу небагато і тому українські католицькі парафії Боффалівського деканату та представники зорганізованого громадянства утворили Комітет під проводом Президії, в склад якої ввійшли: о. шамбелян д-р Павло Івахів — декан та місцеве духовенство, голова Відділу УККА Василь Шарван, голова Відділу Т-ва за ПУУКЦ д-р Андрій Дякун і секретарі пані Оксана Бережницька і Марта Гаврилюк. Окремі ділянки праці взяли на себе покликані комісії. Підготова йде, особисті розмови, телефони, наради, летючки і повідомлення на щоденній українській радіопрограмі Василя Шарвана подають інформації та заклики. Боффало й околиця, хоча належать до менших українських поселень, все були активними в нашому релігійно-національному житті, тепер горді з того, що мають щастя і шану гостити у себе так достойного Гостя, яким є Голова Помісної Української Католицької Церкви. У програмі намічено: привітання на „Мості Миру" при в'їзді з Канади до ЗСА, Богослуження по церквах, зустріч із шкільною молоддю в цілоденній парохіяльній школі о. Миколая, пресова і телевізійна конференції і т.п. Кульмінаційною точкою буде святковий бенкет в четвер 7 червня, о год. 8:45 в залі готелю "Cordon Blue".

Совєтський військовий летун втік разом з джетом до Західньої Німеччини

Бонн. — 21-річний ляйтенант совєтського летунства Євгеній Львоїч втік із совєтської бази недалеко Дрездену у Східній Німеччині на одноособовому військовому джеті типу „СУ-7" і залетів за 25 миль на захід від кордону Східньої Німеччини, недалеко міста Бравншвайґу. Літак впав на поле і розбився, але летун встиг вискочити з парашутом і швидко після того просив власті Західньої Німеччини дати йому політичний азиль. Його взяли покищо на допити, бажаючи з'ясувати, чому він потребував 80 хвилин, щоби перелетіти простір, що вимагає 20-хвилинного лету, — чи він носився з пляном втекти, чи тільки додумався до того після розбиття літака, — чому той літак розбився і т. п. подробиці. Але Західня Німеччина звикла давати втікачам із СССР чи із Східньої Німеччини політичний азиль.

39 ДРУЖИН ВЗАЛО УЧАСТЬ В КРУГОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ УНС

Ембридж, Па. — Кругольні змагання належать до традиційної активности численних братерських організацій Америки і не втрачають своєї атракційности також в теперішній „космічній добі", як це промовисто свідчать восьмі з черги крайові кругольні змагання Українського Народного Союзу, що відбулися тут минулої п'ятниці і суботи, 25 і 26-го травня. У змаганнях, що їх організував і ними проводив окремий Комітет із Стенлі Прокоповичем, Йосифом Надзаком, Р. Євушаком, Н. Шанайдою, Іваном Мельником, Михайлом Гладьо та головним радним УНС Андрієм Джулою у своєму складі, взяло участь 39 дружин, 31 чоловіча і 8 жіночих, із загальною кількістю понад 200 змагунів. Змагалися дружини Відділів УНСоюзу з Рочестеру, Чикаго, Детройту, Деррі, Ембриджу та Аліквіпі в Пенсильвенії. Найбільше дружин, бо аж дев'ять, прибуло на ці змагання з Рочестеру і чоловічі дружини з того міста здобули перше та друге місця в змаганнях, а перше місце в змаганнях жіночих дружин здобула дружина з Чикаґо і друге місце дружина з Ембриджу. На закінчення змагань відбувся бенкет, що його започаткував молитвою о. Я. Федик, український католицький парох з Аліквіпи. Привітання виголосив посадник Ембриджу Вол.Панек та співголова Комітету Йосиф Надзак, представляючи майстра церемонії, що ним був Йосиф Валко. Головну промову виголосив головний предсідник УНС Йосип Лисогір, який прибув на цю врочистість просто із жалобної маніфестації, яка відбулася того ж дня у Вашинґтоні в 40-річчя голодової облоги України. Промовляв також головний радний Андрій Джула, а співпредсідник Комітету Ст. Прокопович та секретар Рон Євусяк вручили нагороди переможцям. Закінчено бенкет молитвою, яку провів о. Я. Федик.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Згадуючи минуле...

Українська громада в ЗСА відзначила трагічні роковини голодової облоги України в 1933 році багатолюдною жалобною маніфестацією в американській столиці Вашингтоні 26 травня. Вашингтонська маніфестація була гідним вшануванням пам'яті неповинних жертв большевицького терору в Україні, а водночас засудженням безприкладної в історії людства форми масового народовбивства, застосованої совєтським режимом у 30-их роках.

Не зважаючи на те, що від того страшного часу проминуло сорок років, ситуація, в якій перебуває Україна, не змінилася. Український народ далі у московській неволі, Москва продовжує, хоч зміненими методами, політику народовбивства, яку прикриває теорію розвитку „національної спільности — совєтського народу". Коли 40 років тому Москва зважилася на нищення біологічної субстанції українського народу, то тепер вона стосує методи нищення української духовости. Русифікація, вимішування населення, насильні вивози в інші совєтські „республіки" на працю, мішані шлюби, накидування совєтської „обрядовости" — все це є нічим іншим, як повторюванням практики сталінської доби, але тільки у рафінованішій і софістикованішій формі.

Український народ ставить спротив цій ґеноцидній політиці совєтського режиму. 60-ті і початок 70-их років принесли конкретні вияви цього спротиву у формі самвидавної літератури, і совєтський режим докладає всіх зусиль, щоб цей дисидентський рух зліквідувати. Це інший аспект совєтської дійсности під сучасну пору, про що не можна ні на момент забувати.

В такій атмосфері совєтський режим розгорнув широкозакроєну „мирну офензиву", і в цьому пляні до ЗСА приїздить незабаром совєтський лідер Л. Брежнєв. Приїзд Брежнєва вимагає від української спільноти належної протидії. Це було правильно підкреслено на вашинґтонській маніфестації у виступі президента УККА, який закликав не обмежуватися тільки згадками про те, що було, а застановитись над сучасним і плянувати на майбутнє. Враховуючи загальний розвиток політичної ситуації в світі, в першій мірі совєтську „мирну офензиву", ми повинні дивитися на щойно відбуту маніфестацію у Вашинґтоні як на чергову ланку в нашій широкозакроєній акції в обороні прав українського народу.

На два фронти

„Президент у протинаступі" — так затитулована перша стаття у „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорті" з 4 червня ц. р. Прихильники і противники Ричарда Ніксона погоджуються, що він дещо втратив на популярності в Конгресі, як і в широких колах суспільства. По нинішній день не розв'язалися всі сумніви, чи і що він знав про спроби затушувати Вотерґейтський скандал. Але радіо - телевізійну промову Президента з 22 травня ц. р. із з'ясуванням деяких аспектів крайової безпеки вважають вже не тільки за оборону, але й наступ проти намагання пов'язати будь-як Вотерґейт з особою Президента. За такий протинаступ треба вважати запрошення обопартійних лідерів Конгресу на нараду у Білому Домі, де Президент, державний секретар Віллям Роджерс і Генрі Кіссінджер з'ясовували різні проблеми: миру в Індо-Китаї, відвідини Роджерса в Латинській Америці та зустрічі Ніксона з французьким президентом Помпіду в кінці цього тижня в Ісляндії.

Коли та нарада Президента з конґресовими лідерами націлена на відпруження атмосфери поміж Білим Домом і Капітолем, то конференція Президента з Жоржем Помпіду є новим доказом активности Президента на закордонному терені. Ідеться про справи величезної ваги: яка дальша участь Америки в оборонній системі атлантійського обширу з уваги на об'єднання Західньої Европи, — які дальші торговельні взаємини Америки з одностайним фронтом 9-ох держав Европейської Економічної Спільноти, — яка дальша роля доляра в міжнародній монетарній системі, — яке становище має займати спільний фронт країн ЕЕСпільноти і Атлантійського пакту (НАТО) супроти Совєтського Союзу? Ось, наприклад, останні вістки натякають, що в минулорічних дводенних секретних розмовах британського прем'єра Едварда Гіта й французького президента Жоржа Помпіду вперше в історії Европи говорилося про конечність об'єднання атомової зброї Британії і Франції.

Самий перелік цих справ вказує на їх значення, яке ген-ген переростає внутрішньоамериканські сенсації, конфлікти і тертя. Ричард Ніксон відомий, як зручний і впертий політичний активіст. Він веде тепер протинаступ на внутрішньому і закордонному фронтах, щоб привернути свій давній високий, тепер значно послаблений авторитет і популярність.

Я. Татомир

ЗВЕРНІМ НАШІ ОЧІ НА БАТЬКІВЩИНУ

Вістки, що приходять з України, творять трагічну картину: поліційний терор; безприкладне в історії людства поневолення думки, слова, преси; протизаконне в'язнення і засуди українських письменників, мистців, науковців. Горська... Чорновіл... Мороз... Караванськи... Світличний... Дзюба... Сверстюк... Строката... Калинець... Плющ... багато інших.

Засуджують цих людей не за будь - які кримінальні чи політичні злочини, не за будь - які протидержавні чи нелеґальні вчинки, а виключно за їхню оборону правди, справедливости і законности, за їхню оборону елементарних л ю д ських прав українського народу, за їхню шляхетність і людську гідність.

У кожній іншій країні ці люди були б духовими авторитетами, світочами, але в темному царстві брехні, царстві чорної реакції і тотальної неволі бояться світла правди, бояться ідей свободи, справедливости, і тому їх переслідують і нищать.

Питання до нас

Яка наша реакція на події в Україні? Що робимо ми, велика українська еміґрація, щоб допомогти нашим жорстоко переслідуваним братам і сестрам? Що робимо, щоб д о п о могти Батьківщині, яка стоїть у смертельному змагу за найосновніші людські і національні права? Скільки уваги, часу, зусиль та труду ми присвячуємо нашій Батьківщині, розіп'ятій на хресті брутального поневолення?

Відповідь на це дуже незадовільна. Єдиний сеґмент нашої еміґраційної спільноти, який активно реаґує на трагічні події в Україні і присвячує їм багато уваги і труду — це наша студентська молодь, зокрема згуртована у ТУСМ'і та при видавництві „Смолоскип". Були ще деколи дуже вдалі, але одноразові й спорадичні акції нашого жіноцтва, молоді СУМА, Пласту, ОДУМ'у, бачили й бачимо ми зусилля СКВУ, УККА та нашої преси, а зокрема „Свободи" збудити нашу громаду до масових протестаційних акцій.

Де старше покоління?

Треба із жалем ствердити, що реакція великої частини нашої еміґраційної громади, а зокрема старших поколінь така, начебто всі ті переслідування, всі ті терпіння й усе це нищення найкращих людей нашого народу відбувалося десь на іншій плянеті або в іншому тисячолітті.

Не бачили ми ніяких або бачимо слабенькі зусилля протидіяти варварським переслідуванням наших братів і сестер в Україні збоку наших професійних організацій, наших церковних і релігійних організацій, більшости жіночих організацій та інших центральних і локальних організацій, об'єднань, товариств, клюбів.

Вимовним прикладом, як недостатньо наша велика і заможна політична еміґрація реаґує на трагічні події, є справа збірки фондів на оборону людських прав в Україні. Таку збірку проголосив 8-го лютого 1972 року УНСоюз у порозумінні із СКВУ. 25-го лютого 1972 року заклик до такої збірки був проголошений також УККомітетом. Вислід цієї збірки, проголошений кілька місяців пізніше, такий: УНСоюз — 5,000 дол., 74-ий Відділ УНСоюзу — 4,329 дол., два Відділи Оборони Лемківщини — 125 дол., 1-ий Відділ „Провидіння" — 5 дол., 95 осіб — 1,426 дол., у тому числі 500 дол. працівники УНСоюзу та „Свободи". Разом — 10,895 дол.

Стільки пожертвувала на оборону людських прав в Україні велика і заможна українська політична еміґрація у ЗСА...

„Придушений крик"

Олександер Солженіцин (змосковщений українець), найбільший сучасний підсовєтський письменник, якому признано нагороду Нобеля, говорить у своїй доповіді, опублікованій в останньому річнику Фундації Нобеля:

„Література є живучою пам'яттю нації. Вона переховує і підсичує вогонь минулого країни у формі, яка забезпечена від перекручень і наклепів. Горе тій нації, література якої непокоєна втручанням влади. Бо це не тільки топтання свободи слова, це — калічення пам'яті нації, це затримування биття її серця..."

У дальшій частині тієї доповіді Солженіцин з огірченням говорить про тих людей на Заході, які дбають лише про матеріяльні добра, іґноруючи „всі стогони, придушений крик, зруйновані екзистенції..."

До кого на Заході відносяться слова Солженіцина у першу черґу? Хто більше, як ми, повинен допомагати нашим братам і сестрам в Україні?

Звернім очі світу на Україну!

Найважливіший засіб протидії переслідуванням Москвою наших братів і сестер в Україні — це звернення очей світу на те варварство, на той дикунський поліційний терор, на ту пародію правосуддя, на той найбільш реакціонерський у світі режим. І це — розумна, плянова, добре зорганізована, послідовна, безперервна і невтомна акція інформування світу про злочини Москви.

На першому місці ставимо прикметник „розумна" (акція), бо нерозумна, замість допомогти — шкодить переслідуваним. Передусім — не робімо із Чорновола, Мороза, Світличного, Дзюби й інших націоналістів чи революціонерів.

Батьківщина і ґетто

Є багато причин пасивної постави, великої частини нашої еміґрації в Україні, але найбільш основною є, на нашу думку, духові зміни, які побут поза межами Батьківщини спричинив у багатьох наших громадян. У цих громадян наш нарід, Рідні Землі, Батьківщина відійшли у далекий, напівреальний світ, а їх місце зайняли: еміґраційна громада, Давнтавн Манґеттену, Північ Філядельфії і т. п. Наш нарід і Батьківщина для цих громадян ще предмет академій і всякого роду панахид, але їхнє серце, розум, почування зайняті майже в и к лючно справами ґетта.

Друга велика духова зміна, що її еміґраційний побут, а зокрема побут у ґетті спричинив серед великої частини нашої громади, це — розсварення, взаємна ворожнеча, раздрібнення. Кількість цих взаємоворожих груп велика, а площини ворогування різноманітні: міжпартійні, внутрішньо - партійні, реґіональні, віроісповідні, патріярхальні, а найчастіше — особисті. Велика шкода від цього тому, що коли одна група влаштовує, наприклад, протимосковську демонстрацію, тоді інша бойкотує цю акцію із очевидною користю для Москви.

Звернімо наші очі на Батьківщину!

Сучасне положення в Україні вимагає від нас, щоб ми відсунули всі внутрішні перепони, переступили всі колоди, які самі собі кидаємо під ноги, і спільними силами та максимальним зусиллям допомогли Батьківщині.

Щоб ми могли це завдання виконати, ми мусимо перш за все свідомим духовим зусиллям піднести себе понад наше духове ґетто з усіми його дрібними і часто смішними спорами, ворожнечею, так високо, щоб досягнути своїм зором нашу Батьківщину.

ІЗРАЇЛЬ ШУКАЄ ЧУЖИННИХ РОБІТНИКІВ ДО КІБУЦІВ

(ст). — Ізраїльські кібуци (колгоспи) оповіщають через пресу, що потребують чужинних робітників для роботи на літо.

Фінансово це не дуже то приманливе зайняття, але все ж знаходяться молоді люди, що зголошуються на працю.

Минулого року приїхало до Ізраїлю майже 15.000 хлопців і дівчат, щоб працювати на сонці. І ця праця їм сподобалася. Єгуда Гросман, управитель кібуцу Гальон, каже, що не один із тих добровільців кидав роботу, але за день-два вертався. „Багато з-поміж них це гарні хлопці, що подорожують довкола світу, — сказав Ґросман. — Деякі залишилися на шість місяців, чого ми й не сподівалися".

За роботу в кухні, в помаранчевих садах, на картопляних полях і на ланах пшениці робітникові дають ліжко, харч і місячно сорок ізраїльських фунтів, що дорівнюється 10 американським долярам. В одній кімнаті сплять по три „кібуцники". Їсти дістають тричі на день.

При кібуці є плавальний басейн і, згідно із словами Гросмана, щовечора відбуваються забави.

Раз на тиждень робітники кібуцу можуть навідуватися до Єрусалиму й інших місцевостей. Хто не додержується правильника або курить маріхуану, того викидають із кібуцу.

„Якщо доброволець поводиться добре і працює наполегливо, то й тутешні люди прихильні для нього, — заявила 25-літня Джуді Чайнесон із Бронксу, Ню Йорк. — Тут може бути дуже приємно". Хоч вона хотіла була покинути кібуц, але таки залишилася в ньому, наче притягнена маґнетом.

В Ґальоні працює сорок добровільців, але місця є ще для багатьох.

Майже половина із 215 кібуцників говорять по-англійськи, і їм байдуже, — каже Джуді, — чи доброволець жид, чи ні. Одна з-поміж добровільців, 27-річна Ґунель Норен із Швеції християнського віровизнання працювала в Ґальоні так довго, що стала кандидаткою на члена кібуцу. — „Мої друзі вдома кажуть, що я божевільна, — сказала вона, — але мені дійсно тут подобається".

Відбувся З'їзд Спілки Художників СССР

Москва. — 18 травня тут закінчився четвертий з'їзд Спілки художників СССР, на якому поновно стверджено необхідність для всіх мистців СССР дотримуватися методи соціялістичного реалізму, мовляв, ця метода є „животворним джерелом творчости" і „відкриває перед художниками найширші можливості для творчости у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва, сприяє розвиткові індивідуальних манер і стилів, веде до глибоко художнього пізнання і відображення життя". З'їзд обрав керівні органи Спілки, до яких обрано разом 173 осіб. Головою правління обрано М. П. Пономарьова, а першим секретарем — Т. Т. Салахова, Секретаріят Спілки нараховує 37 осіб.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена.

Леся Лисак

„У РЕМІСНИКА — ЗОЛОТА РУКА"...

Коли Надійка прийшла з праці додому, батько зразу запримітив, що щось попсувало їй настрій. Хоч, як звичайно, привіталася з ним тепло і заходилася біля вечері. Пізнати було, що щось її муляє.

— Може тебе, доню, спіткала якась прикрість на роботі? — спитав співчутливо. — Ану, розкрий перед старим емеритом серденько, може знайдемо якусь потіху!

— На роботі було як звичайно, татку, — відказала. — Така собі мала дрібниця попсувала мені гумор. Може не варто про це й розказувати.

— Розкажеш, і стане легше, — промовив ніжно старенький. Від цієї сердечної нотки прояснилося Надійчине обличчя.

— Причиною, татку, була моя торбинка. Ця бронзова, шкіряна, з якою ходжу до праці. Вона ще зовсім добра, та тільки попоролися шви і крізь отвори видно підшивку.

— Якби стільки лиха на світі! — засміявся старенький. — Даси її позашивати, і буде по клопоті!

— У тому ж то й річ, що знайти тепере когось, хто виконав би таку дрібну направку, неможливо, — сказала Надійка. — Шукаючи, я змарнувала годину, призначену на полуденок, нічого не їла, зате наковталася чимало гіркости від людей. Насамперед пішла до знайомого шевця, Джека, який направляє мені черевики. Попросила його ввічливо, щоб вигодив мені, зашив торбинку. А він шорстко відбуркнув: — „Це не моє діло! Я цим не займаюся!" — Стало мені прикро, бо одне — знайомий, друге — при дрібці доброї волі міг би це зробити. Але пішла далі, до майстерні, де направляють валізки і різні шкіряні вироби. Робітник у цій майстерні вже погодився був направити, коли надійшов власник-шеф. Виціцькáний панок, зі самолевною міною. Глянув на торбинку зневажливо і заявив: „Нам не оплачуться виконувати такі малі роботи". — Але ж я вам за це заплачу! — пробувала його переконати. — „Обійдемося без ваших двох долярів, — сказав він звисока, і відвернувся.

— Аж такі неввічливі тепер люди? — здивувався емерит.

— На жаль, так, татку. Великі фірми зацікавлені тепер тільки у великих прибутках. Огірчена пішла я до третьої майстерні, де, як мені казали, направляють жіночі торбинки. Там були трохи чемніші, але все одно заявили, що направляють виключно торбинки, куплені у їхній фірмі. Запропонували купити нову шкіряну торбинку за сорок п'ять долярів.

— Це дуже дорого! — зідхнув емерит.

— Тепер усе дороге, татку. А зокрема ціни на шкіряні вироби шалено підскочили вгору. Шкіри тепер обмаль, до всього вживають синтетичних, п л астикових намісток. Та і пластикові торбинки тепер не дешеві, а рвутся дуже скоро. Мені шкода викидати свою шкіряну торбинку на сміття тільки тому, що нема кому виконати дрібної направи.

— Що ж, доню, — замислився старенький, — тепер у великих містах трудно знайти рукодільників - ремісників. Вони десь загубилися у шалених перегонах машинізації. Люди нашої доби обожнюють машини, а машина не заступить діловитих, вишколених рук.

— Брак тих рук дається відчути найдошкульніше у щоденному житті, — хитнула головою Надійка. — Як ми були намучилися, коли тріснула водопровідна рура! Годі було допроситися пльомбера, щоб прийшов направити. А як нарешті прийшов, то як він дорожився!

— А колись, ще не так давно, — продовжував мелянхолійно старенький, — ремісники втішалися гордістю і вдоволенням із свого вміння. Їхня вмілість, досвід і хист доходили часто до подивугідної майстерности. До куншту майже. Пригадую у нашому містечку столяр з діда - прадіда. Які він гарні та тривкі меблі виробляв, мило було глянути! Пригадую й майстра - кравця, який шив такі убрання, що тепер у найдорожчій крамниці таких не купиш. Пригадую й золотника, який виконував кунштовні роботи, часто для церков. А про переплетника книжок хто нині ще пам'ятає? Ех, навіщо я пригадую про це! Не треба додавати гіркости. Ти втомлена, доню, йди спочинь.

І справді, батько наче відгадав, що Надійці розболілась голова. Вона навіть була трохи лиха на себе. Хіба ж так можна перейматися дрібницями? Хіба ж невідомо, що теперішнє „вигідне" життя буває часто - густо скомпліковане браком отих дуже простих, звичайних речей, браком рук, які вміють і хочуть зробити щось путнє?

Коли Надійка за якийсь час повернулась до кухні, її очі прояснили несподіваною картинкою: на стільчику сидів батько із шилом та грубою ниткою в руках. Перед ним лежала майже направлена торбинка.

— Татку, — розгубилася, — я не сподівалася, не очікувала...

— Ти трішки заскоро прийшла, дитино, — засміявся старенький. — Ще кілька стібів, і торбинка буде як нова! Ми її випастуємо, виглянцюємо, і мило буде взяти її до рук!

Але ж татко ніколи цього не робив! — здивувалася. — Це мусіло бути важко, незручно... — Бо справді, звідкіля колишній адвокат знав, як орудувати шилом і дратвою?

— Пан Біг обдарував мене двома здоровими руками, — сказав лагідно старень-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Роман Рахманний

БИТВА НАД УКРАЇНСЬКОЮ МАРНОЮ

Есей

(8)

Але вони самі не мали ясної концепції власної суверенної державности. Навіть якщо в їхніх думках зарисовувалася та концепція, то вони жахнулися того революційного завдання і... відступили.

Подібні помилкові відступи й відмови від наступу над власною річкою Марною — відступи на т. зв. якнайдогідніші, сильніші й розсудливіші позиції — повторюються майже реґулярно в історії нашого народу. Після битви під Конотопом 1659 року. В час „весни народів" у Галичині під австрійсько-польською адміністрацією: 1848 р. У ніби-революційний період після повалення царату в російській імперії 1917 року. В листопаді 1918 року у Львові, а теж у напрямній Директорії з грудня 1918 року не воювати проти відновленої Польщі за західньоукраїнські землі, бо, мовляв, не можна вести війни на два фронти, хоч вони так чи інакше існували!

Як не дивно, українські марксисти, що повинні були мати краще розуміння „духа історії" та її „законів", нічого не навчилися від Маркса-Енґельса та їхнього учня Леніна. Той знав і діяв завжди так: що розпочнеш, те доведи до кінця, без решти. Він боявся одного: щоб його партія не зупинилась на половині дороги, на станції якогось компромісу, і щоб не дала противникові часу на передишку і переформування своїх сил. Він побоювався того, щоб, бува, всеросійська революція не обмежилась протицарською ребелією, після якої державотворні елементи антибольшевицького напрямку зміцнять свої позиції при кермі державою. Він настоював на тому, щоб „старий лад" і „старих богів" — державних, релігійних та ідеологічних — повалити і на їхніх руїнах поставити все нове, нехай гірше, але інше. Тому він переміг.

А наші марксисти на початку цього століття в Україні під царатом, після утворення Української Революційної Партії (РУП), що почала негайно здобувати ґрунт в українських народних масах за підтримкою української інтеліґенції обабіч російсько-австрійського кордону, розкололи РУП в ім'я ніби конструктивного компромісу та співпраці з російськими соціял-демократами. В революційні роки російські соціял-демократи мали з того компромісу користь у будівництві большевицької російської імперії, а українських соціял-демократів знищено нарівні з противниками соціял-демократії.

Такий самий відступ від української Марни довершили українські соціялісти-революціонери лівого напрямку (боротьбісти): в ім'я збереження уявної „реальної влади" чи співучасти в такій реальній владі ніби неминучої радянської України. Відступивши від принципу незалежности навіть комуністичної української держави, боротьбісти в травні 1919 року створили для Ленінової Москви пригожі умови відвоювати кращі позиції в Україні, бо дали йому час і реальні можливості. Тому вони мусіли згодом заплатити власними головами за відступ, як заплатили головами глядіятори і повсталі раби спартаківського визвольного руху в старому Римі.

11.

Ось чому й нині не сміємо робити відступу з позицій, за здобуття яких наш народ заплатив велетенську ціну в людях і в матеріяльних ресурсах протягом останніх 54 років. Про потребу і можливість витримки на цих позиціях, а то й наступу вперед із цих позицій, говорять наші скромні успіхи, що їх ми добилися в багатьох галузях життя за останніх 30 років (1942-72). Щоправда, нам далі відмовляють права на відновлення суверенної української держави. Нас пробують ізолювати від вселюдського руху за визволення поневолених народів інших континентів. Але ми вже видряпались на те узгір'я, з якого — як висловився Ів. Франко — вже „видно світло" проґресу. Справжнього, людського і людяного проґресу, а не доктринерського й лицемірного. Українців визнають уже принаймні як існуючу національність і помалу приймають до відома факт активної боротьби українців за володіння собою на власній території згідно з власними інтересами і з власними рішеннями.

Ті концепції, що їх визнавали українці, а заперечували завзято цілими століттями великодержавні шовіністи, вже є визнані як розсудливі, практичні та... науково обґрунтовані. До цих концепцій належить передусім ідея державної незалежности національностей, що колись були зараховані до „неісторичних", до „голоти" чи до гіршої раси людей, неспроможних правити собою.

Оскільки наше мислення, принаймні в деяких аспектах, було розсудливе і згідне з основними тенденціями розвитку людства, а вся великодержавна наука мусіла змінити свої раніше непохитні засновки, то й сьогодні нам треба триматися наших власних засновків. Бо вони теж правильні, хоч „об'єктивна наука" висловлює сумнів у їхній доцільності. Кмітлива українська людина не може не спостерегти розгублення і замішання в лавах наступаючого імперіялізму та великодержавного шовінізму — росіян і інших — саме на вид правильности наших позицій та позицій народів, які є в подібній ситуації.

Те збентеження у ворожих лавах виникло теж внаслідок внутрішніх суперечностей між теорією та дійсністю в імперіяльній структурі большевизму і в його російській багатонаціональній державі. Українці нині не є єдині, з якими той імперіяліст мусить боротися і від яких він приймає дошкульні удари. А втім, навіть у розслабленому організмі демократичного Заходу прокидаються здорові відрухи розсудку та дедалі зростаючого обурення на вид системи, в оковах якої стогнуть уже не тільки окремі кляси, але й цілі народи, не лише бунтівники, а й цивілізовані держави.

В цю прогалину ми кинемо наші пробоєві сили. Ідею власної самобутности в суверенній українській державі та ідею рівноправности української нації у вселюдському русі за визволення історично заперечуваних і знецінюваних націй. Передусім у наших зустрічах з групами і фракціями лівого напрямку нам треба формулювати наші постуляти якнайвиразніше та якнайрішучіше. Не оборонятись проти їхніх закидів, що, мовляв, українці своїми самостійницькими вимогами зривають вселюдський рух за права людини проти того чи іншого естаблішменту. Ні, українці — повноцінна частина людства, а тим самим їхня визвольна справа є суттєвою частиною вселюдської справи. Промовчання і знецінення української визвольної справи призводить лише до обмеження і знецінення людства, бо лицемірство роз'їдає його, немов іржа.

Так, не оборонятись, але наступати, і вже тепер, показуючи на факти реакційности всіх сучасних лівих рухів, хоч і як проґресивно звучать їхні фрази. Бо навіть ті ліві групи, які виступають із суворою критикою кремлівського естаблішменту — троцькісти, Нова Лівиця, маоїсти і інші — сперечаються одні з одними, як члени однієї „великої родини" за шляхи вдосконалення її і за те, хто з них успішніше розвивав би її. Їхні суперечки не порушують структури великодержавної всеросійської концепції давньої „тюрми народів". Українцям зовсім не цікаво, як вона повинна бути організована та яка суперницька фракція мала б там верховодити.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Будівничі української історичної науки

У зв'язку з десятиліттям єдиного українського історичного журналу поза межами України — „Українського Історика", українська спільнота продовжує започатковану збірку на ювілейний фонд журналу. Інакше й не могло б бути — українська історична наука є однією з найважливіших ділянок українознавства. У збіркову акцію включилися всі прошарки громадянства і установи. Усі вони стали будівничими української незалежної історичної науки і заслуговують на відзначення за їхнє розуміння ваги історичних дослідів. Історія України в Україні перебуває у підневольному стані, а поза нею в Америці, Канаді і Европі дуже часто насвітлена в кривому дзеркалі. Саме тому українські історики і взагалі науковці суспільних та інших наук мають перед собою велике завдання стояти на сторожі історичної правди про Україну, видавати поважні наукові праці присвячені українській історії, культурі і іншим ділянкам. Наукове слово — це найповажніша зброя проти тенденційних насвітлень української історії. „Український Історик" — це виказка зрілости українських істориків і українського суспільства. Це спільне добро усієї української спільноти, яка знає, що Українське Історичне Товариство і „Український Історик" вже повних десять років наполегливо працюють для ширення історичної правди про Україну. Звичайно українська громада обтяжена різними збірками. Часами є великі обіцянки, які згодом не реалізовані. Можуть бути деякі голоси відносно доцільности „ще одного фонду" або збіркової акції. Якщо б такі сумніви у декого були тоді можемо запевнити українське громадянство, що наші обіцянки покриваються з ділами. Десятиліття поява „Українського Історика", який видається у надзвичайно тяжких матеріяльних обставинах є найкращим доказом, як також інші видання УІТ. Це вперше УІТ апелює до українського громадянства і установ з просьбою одноразової пожертви на видавничий, ювілейний фонд. Складаючи Вашу пожертву Ви безпосередньо причинитеся до таких конкретних успіхів:

1. Забезпечите появу і розбудову „Українського Історика" — цієї правдивої катедри української незалежної історичної науки.

2. Причинетеся до видання останньої праці бл. п. проф. Ярослава Пастернака про ранніх слов'ян і етногенезу українського народу. Саме тепер, коли початки українського народу фальшиво і тенденційно насвітлюються совєтськими і американськими істориками — ця праця є дуже на часі.

3. Пожертвою причинетеся до появи фундаментальної анотованої бібліографії Історії України — основного видання для дослідів будь-якого періоду української і східньо-европейської історії.

4. Пожертва причиниться до публікації цілого ряду потрібних історичних монографічних досліджень, а також збірника присвяченого історичним схемам і термінології Східньої Европи і України.

Запляновано і вже опрацьовується ціла низка праць і тому допомога громадянства є необхідною.

Закликаємо всі українські установи і громадянство спонтанно піддержати розвиток української історичної науки і скласти одноразовий даток на ювілейний фонд „Українського Історика". Наша основна ціль це розбудова 50 тисячного ювілейного фонду і приєднання 1000 нових передплатників або членів-прихильників УІТ і „Українського Історика" (річна вкладка 12 дол., а передплата лише 10 дол. Членська вкладка включає передплату журналу. Кожний свідомий громадянин, кожна організація може стати будівничим української історичної науки. Добрий початок уже зроблено — тепер слово за українською громадою. На цьому місці складаємо сердечну подяку всім жертводавцям. Деякі з них уже проживають на недостатній емеритурі, деякі є студентами без належного матеріяльного забезпечення. Це зворушливі приклади зрозуміння ваги історичних дослідів і „Українського Історика".

Ювілейний Фонд „Українського Історика"
Листа ч. 2.

Доживотні члени УІТ і меценати УІ — Микола Ракуш (Маямі Біч, Флоріда) $ 300.00.

Добродії УІ, які склали $ 100 або більше: д-р Ярослав Падох (Ню Йорк) $ 100 (разом з попереднім датком $ 125); д-р Софія Гаєвська (Денвер) $ 100.00.

Прихильникі УІ склали:

По 50 дол.: д-р Володимир Ястрембський (Чикаґо), І. Дувало (Торонто), Валентин Забіяка (Сілвер Спрінґ), Центральна Управа ОДВУ (Детройт), Українська Кредитівка Північного Вінніпеґу (Вінніпеґ).

По 25 дол.: Андрій Господин (Торонто), інж. В. Захаркевич (Монтреаль), д-р Петро Грицак (Кранфорд), д-р М. Грушкевич (Клівленд), д-р В. Бородайко (Ню Йорк.), Українська Кредитова Спілка (Рочестер), Український Золотий Хрест (Центральна Управа, Детройт), „Самопоміч" Українська Кредитова Спілка (Детройт), Український Робітничий Союз (Скрентон), Люба Чайковська (Вінніпеґ).

По $20: інж. Орест Клюфас (Довер); Юрій Свищук (Ст. Луїс) $13, Семен Нечипорак (Чіктоваджі, Н. Й).

По $10: Мирон Куропась (Чикаґо), Ю. Рихтицький (Чикаґо), Іван Дубровський (Сілвер Спрінґ); Омелян Макогін (Парма), Христина Болюбаш (Іслінґтон, Онт) Варбара Чубата (Філядельфія).

По $5: Е. Винарева (Кент), проф. В. О. Витвицький (Варен), д-р С. Ґумала (Сарнія, Онт.), Роман Горбачевський (Янґставн), о. Евген Новицький (Байоне, Н. Дж.).

По $8: Д. Яремчук (Оттава).

Всім жертводавцям щиро дякуємо. Пожертви можна надсилати ратами. Добровільні датки надсилати на адресу: "Ukrainian Historian", P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

Росте Кредитівка „Самопоміч" у Детройті

Детройт (Фр.) — На 21-их Річних загальних зборах Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", які відбулися в неділю 4 березня 1973 р., доказано, що її вклади під кінець останнього адміністраційного року зросли на суму 740,201 ддоляр. За час існування кредитівки членам виплачено дивіденди на суму 2,175,624 долярів, а майно Кредитівки переступило вже суму сім мільйонів долярів.

Цей успіх треба завдячувати так членам, як і добре веденій господарці і солідній праці членів Дирекції, управителя М. Мушинського і працівників Кредитівки.

Наші люди вміють щадити важко запрацьовані гроші і вкладають ощадності до Кредитівки, але деякі чогось ще бояться чи соромляться позичати в ній гроші і ходять до чужих банків, забуваючи, що Кредитівка своя установа, що швидкий її розвиток полягає якраз у балянсуванні вкладів та позичок, і що на відсотках від позичок росте капітал.

Теперішній склад Дирекції і Комісій є такий:

Дирекція: С. Лазуренко — президент, В. Гупалівський — заступник, А. Блюй — секретар, М. Мушинський — скарбник, Б. Андрушків, І. Король і Л. Липецький — члени.

Контрольна комісія: І. Качмар — голова, Р. Качмар — заступник, Б. Жура — секретар, Р. Рудницький і М. Татарин — члени.

Кредитова комісія: В. Баран — голова, П. Гайда — заступник, М. Кахній — секретар, К. Величковський і А. Слюсарчук — члени.

Едукаційна комісія: Ф. Липецький — голова, М. Андріяшко, М. Бажанський, Я. Колісник і М. Віхорек — члени.

Українці на знаменних двох націологічних конференціях у Ню Йорку

Ми мали змогу не раз почути добре слово про українську проблему в історичному, економічному та й часом і політичному аспекті на славістичних, історичних та економічних конвенціях та це, мабуть, вперше за довгі роки прийшлося почути думки про нас, як етно-політичну проблему в конфронтації із подібними проблемами народів СССР найперше на Шостій Крайовій Конференції Американської Асоціяції для Розвитку Славістичних Студій, що відбулася у готелі „Рузвелт" у Ню Йорку 19 квітня 1973 р. Це був панель, зорганізований професором Ст. Гораком із Східньо-Іллинойського університету від імени Американської Асоціяції для Студій Національностей.

Три доповіді зарепрезентовані на панелі (в присутності біля 80 слухачів, зацікавлених національними питаннями Східньої Европи) професора К. Савчука із Ст. Пітерс коледжу (Джерзі Сіті), що обговорював національне питання в Україні в аспекті історичному, зупиняючися особливо на літературі Валентина Мороза, про обмосковлюючий процес в Україні; проф. Ляшльо Тікоса (Массачусетс університету-, мадяра по національності, про спротив російській експанзії не лише центрально-східніх сателітних державах, але головно в Україні, цитуючи думки І. Дзюби, В. Мороза, називаючи його новим Джорджом Орвелом із його глибокою вірою в повернення свободи людини та народам Сходу, якими вони користувалися під час їхньої незалежности. Знаменним було ствердження проф. Тікоса, як мадярського патріота, про призначення України серед інших вільних народів Сходу. Третьою доповіддю була проф. Пармінґа, як експерта балтійських справ, особливо обзнайомленого у ситуації совєтського колоніялізму в інших республіках СССР. Цікавим було сконстатування національного резистансу у балтійців, не лише в культурницькому аспекті, а й в соціяльно-економічному, висловленому в послідовному змаганні балтійських народів за задержання вищого стандарту життя супроти російського та білоруського. Через це в СССР колоніялізм не є всюди цей самий, він залежний від сили нації себе соціяльно чи економічно захистити.

Проф. Скрея та проф. І. Каменецький із Сентрал Мичіґен університету виступили як опоненти докладчиків. Перший відкинув ствердження проф. Пармінґа ніби немає російського колоніялізму в усій прибалтиці. Знову проф. І. Каменецький зупинився на ідеологічних принципах В. Мороза, клясифікуючи його ідеї як такі, що матимуть великий вплив на розвиток політичної духовости серед мас, а особливо молодого покоління в Україні.

У дискусії взяли участь українські професори, історики, соціологи, славісти, серед яких знаменними були щодо вислову нових цікавих думок: проф. Т. Гунчак, проф. П. Потічний з Канади, проф. О. Стромецький, проф. В. Стойко, проф. В. Нагірний та координатор панелю проф. Ст. Горак.

Цікавим були й вислови присутніх на залі дослідників націологічних проблем Східньої Европи, так сказати справжніх американців, які старались порівнювати національне питання в СССР із американським, тобто негрів й індіян в центральних стейтах. Інакше кажучи, резистанс двох меншин ЗСА побудив американських націологів звернути увагу на меншинне питання в СССР, часто невдало порівнюючи проблему прибалтійських народів із останнім зривом індіян в Вундед Ні, не розуміючи суті та глибини націоналізму в історичному та політичному аспекті в народів Совєтського Союзу по зрівнянні до зовсім молодого та неоформленого національного питання чорних та недоспілости й запізненого на століття зриву індіян.

Дещо в іншому аспекті відбулася друга націологічна Конференція в Інституті Міжнародних Проблем при Колумбійському університеті в департаменті совєтських національних проблем 5-го травня таки в приміщенні Колумбії. Аранжерами цієї конференції були директор всієї націологічної проблеми СССР проф. Е. Олворт — експерт турколоґічних проблем СССР, та проф. лінґвіст особливо уральських мов Р. Аустерліц.

Коментаторами були професори політичних наук Ф. Барґгорн із Єйлського університету та Ярослав Білинський із Денверського університету.

Доповідачами були студенти ґрадуанти Колумбії, члени семінара по совєтських націологічних проблемах.

Доповідачі-докторанти виготовили свої матеріяли, будучи на дослідах не лише в бібліотеках ЗСА, але і в цих країнах, які вони реферували, отже в Литві, Естонії, Латвії, Молдавії, Україні чи Білорусі, знаючи зовсім задовільно російську мову. Молоді дослідники, зупинились особливо над питанням молодечого покоління, приналежного часто в республіканські комсомольські організації чи спортові, шукаючи серед цього наймолодшого елементу їх підхід до повседневного життя, та соціяльних проблем по республіках та до політично-національного світогляду молоді на питання їхніх народів в системі політичної та господарської залежности від Росії, як домінуючого чинника в усіх республіках СССР.

Молоді чи майбутні сходознавці, такі як румунський по походженні М. Діма, дав найкращу аналізу румунсько-молдавського становища у відношенні до російської імперіялістичної влади, зупиняючись й на українському питанні в Молдавській ССР, досить неясно ставлячи цю проблему, стараючись держати її разом в аспекті слов'янського чи російського походу на землю молдавську, територію в СССР.

Балтійські проблеми висвітлено ясно із виразним національним обличчям тамошньої молоді до національного захищання литовських чи естонських інтересів, включно із відомими самознищеннями молодих в Вільнюсі чи спротиву естонців в армії, не розуміючи російської мови в команді, чи в російських приказах.

Цікавим є факт, що в усіх західньо-совєтських республіках СССР оборона національних інтересів проявляється в аспекті 1) захисту культурницьких прав та традицій поодиноких народів, 2) гордости із кращого досягнення в продукції й спеціялізованому виробництві в поодиноких республіках як щось особливе в економічному запотребуванні інших республік СССР, а особливо РСФСР, 3) стремління молоді досягти якнайвищого рівня освіти, професійного знання та 4) самооборона перед вивозами в інші республіки, змагаючися за служіння своїм професійним знанням власним народам на своїй території.

Найслабшою доповіддю була докторанта Ралфа Кліма про Україну, географа по спеціялізації. Українську проблему він насвітлив досить поверхово без будь-якої аналізи, не лише українського дисиденського руху (поза згадкою лише І. Дзюби), але дуже малого знання участи українських науковців та молоді в республіканській та всесоюзній науці, техніці, економії, а навіть у совєтській армії та дипломатії. Студент нарікав, що немає в бібліотеках ні тут ні в Україні відповідних праць чи статистичних річників, які циферно могли б унаглядинти місце українців в республіках та всесоюзних галузях продукції, займання постів в наукових установах, вважаючи, що далеко краще це питання поставлено в балтійських республіках навіть в місцевих молодечих журналах комсомолу.

Коментатори проф. Барґгорн та наш проф. Білинський подали характеристику поодиноких рефератів, ставлячи запити та висловлюючи часто надмірне захоплення із досліджених результатів поодиноких докторантів.

З української сторони кількакратно брали участь в дискусії знавці національних проблем СССР, раніше згаданий проф. Я. Білинський, як теж проф. В. Трембіцький (Міський університет Ню Йорку), член Колумбійського дослідного націологічного центру, як теж професор Лютер із Гантер коледжу. Оборонцями українців були подекуди і румунські дослідники, учасники цієї конференції. Шкода, що не було більше українських професорів, які цікавляться національними проблемами Сходу.

Під час конференції та на спеціяльно влаштованому обіді для учасників можна було нашим професорам не лише гідно оборонити українське становище в СССР як нації, але й нав'язати контакт із професорами американських університетів, які по походженню приналежні були до поодиноких національностей СССР, а тепер розробляють студії про свої народні проблеми, вивчаючи теж питання України.

Н. Н.

Із Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

13-го квітня ц. р. відбувся в Клюбі т. зв. п'ятницевий вечір з участю піяністки Наталі Даниш, скрипаля Адріяна Британа і д-ра Богдана Бородайка, що читав есей - спогади з дитинства.

Панна Даниш, це колишня учениця професорів Р. Савицького, М. Байлової, Л. Горницького та Д. Карановинч і з відзначенням дипломована абсольвентка Українського Музичного Інституту. Вона грала Ревуцького — „Канон", Дебюссі — „Арабеску" та де Фаля — „Огнений танок". Вже сам факт, що молода піяністка грала всі ці нелегкі речі з пам'яти, доказує що панна Наталя вже не учениця, але зааванована мисткиня свого інструменту. Її техніка цілком викінчена в обох руках, удар дуже добрий, а правильне нюансування динаміки й фразування показали, що піяністка добре простудіювала кожний твір та його інтерпретацію, за що й публіка винагороджувала її рясними оплесками.

Шкода що Наталя Даниш, яку ми слухали вже не один раз чи в Клюбі чи на інших імпрезах, не вибрала кар'єри професійної піяністки, де вона мала б повний успіх, але, кінчаючи вже в цьому році факультет економії при Колумбійському коледжі, вона хоче професійно працювати за цим фахом, а фортепіяно залишити тільки для своєї приємности й розваги.

Адріяна Британа знає наша публіка не тільки як диригента хору ім. Митрополита Шептицького при церкві св. Юра в Ню Йорку, та диригента чоловічого хору Нюйоркської „Думки", але й як доброго скрипаля. „Лісові Чорти" Пласту навіть прозивають його „Струна".

Він, граючи Бахове — „Ададжіо" й „Фуґу" та Моцартове — „Кончерто", показав себе знаменитим скрипалем. Його чисті двозвуки й октави, незамітний лагідний перехід з одної струни на другу, при зміні позицій, та його володіння смичком в летючих стаккатах та арпеджіях виходили дуже добре, передусім в його каденціях.

Адріянові Британові акомпаньював на піяні італієць Дінасквазіо, котрий тільки знаменито супроводив соліста, а не виграван з усієї сили, залишаючи соліста як причіпку до себе, що деякі акомпаньятори інколи роблять. Адруян Британ, як маґістер музикознавства, готовиться до докторату цієї галузі мистецтва і вкоротці вже буде „Доктор Струна".

Д-р Бородайко читав есей, дещо гумористичний спогад з дитячих літ у Бережанах, коли то діти вперше побачили автомобіль та дивувались як такий віз їде без коней і без дишля. Цей есей викликав у неодного слухача подібні спогади з його дитячих літ.

Іван Жуковський

Капеля Бандуристів у Ванкувері

Ванкувер — місто на Заході Канади, яке постійно оминають українські культурні сили. На цей раз цього не зробила капеля бандуристів під орудою Григорія Китастого, і не розчарувалася. Переповнена по береги заля Квін Елизабет Плейгавз 11 травня оваційно вітала українських мистців. Наявність в капелі молоді і їх щира співпраця зі старшими мистцями є запорукою життя капелі в майбутньому. А те, що керівництво капелі дає їм змогу активно виступати в програмі, як солістам додатково, говорить про здорову творчу атмосферу в ній. Деякі з молоді, як солісти (напр., П. Писаренко) дуже успішні. Зі старших солістів такі як М. Мінський чи П. Гончаренко завжди прикрашають капелю. З репертуару найцікавішими були „Поема про Батьківщину" Гр. Китастого та „Смерть козака" в обробці М. Шевчука. Як завжди перлинами програми лишаються жартівливі пісні в обробках Д. Піки та М. Михайлова. Досконало виконана в ритмі коломийка завершувала програму концерту.

Щодо самих бандур, то про них вдало висловився рецензент місцевого часопису „Ди Провінс", що вони „мають в собі об'єднані якості лютні та арфи". Матеріяльному успіхові капелі допоміг місцевий Відділ КУК з його культурним референтом М. Татарнюком.

В. Р.

Панель 64-го Відділу СУА в Ню Йорку про „Живучість українського народу"

Сорокліття голоду на Україні, штучно викликаного московсько - большевицьким окупантом з метою фізично знищити український нарід, 64-ий Відділ СУА в Ню Йорку відзначив антитезою цієї ворожої затії — панелем на тему „Живучість українського народу". Панель відбувся 15-го квітня ц.р. з участю трьох доповідачок і культурно-освітньої референтки Христини Навроцької, як модераторки.

Люба Волинець у сконденсованій доповіді дала ретроспективний перегляд систематичних намагань знищити український народ та теперішні заходи московсько-большевицького режиму підтяти духовість української нації в самому корені. Як реакція на ці народовбивчі заходи виріс рух опору, що знайшов свій вияв у акції спротиву шестидесятників та в особах одержимих Валентина Мороза й товаришів.

Оксана Щур на підставі писань Валентина Мороза подала образ його релігійно-національного світогляду, який своїми первнями сягає у християнську філософію Г. Сковороди й націоналізму шевченківського типу. В. Мороз уважає націю Божим твором, який має виконати місію, накладену на нього Богом („Моя нація — стріла з Божого лука").

Марія Савицька, на підставі фрагментарних даних про В. Мороза, що продісталися на Захід, старалася дати систематичну спробу життєпису, діяльности й формування життьового світогляду, національно-політичного „вірую" та практичного його здійснювання В. Морозом. Доповідь була ілюстрована читанням поезій І. Калинця („До Валентина Мороза" й ін.). Усі три доповіді, поруч фактичних даних, були перейняті великою дозою почувань.

Дискусія нав'язалася до останнього акорду доповіді Л. Волинець, що завис у повітрі болючим питанням, — а що ми, еміґрація? Дискутантки (Мирослава Савчак, Ірина Падох, Марія Даниш, Галина Кіляр) підкреслили оспалість еміґраційного суспільства, яке деколи зривається з летарґічного сну й спалахує солом'яним вогнем, щоб після хвилевого спалаху попасти знову у півсон. У противенстві до динамізму визвольного руху на Рідних Землях, еміґрацію ціхує апатія, брак ясно накреслених цілей, до яких змагала б, і опрацьованих метод, якими їх здійснювала б.

Треба жаліти, що тільки небагато слухачів мали нагоду познайомитися з доповідями панелю й дискусією.

Марія Барагура
пресова референтка

Зустріч М. Бек з громадянством

Детройт. — В соняшний день 6-го травня 1973 року в метрополії великого Детройту з ініціятиви Товариства Прихильників УНР та Союзу Українок Америки (округа Детройт, відбулась зустріч громадянства з заступником голови Виконавчого Органу та керманичем Ресорту Зовнішніх Справ УНРади доктором Марусею Бек.

Голова Товариства Прихильників УНР проф. Михайло Смик представив громадянам пані М. Бек, вказавши на важливу ділянку праці, яку прийняла відома громадянка.

Член ВО УНРАДИ д-р М. Бек почала промову спокійно, з веселим гумором, як досвідчений політик американського світу. Вона сказала: „Не сумуйте. Аж гляньте, який прекрасний сонцесвітлий день! А таких днів ми прожили багато. І прожили їх в різних обставинах: хвилевих радощах, у великому смутку, а часто й в неприємних небезпеках. Не всім нам, братам і сестрам, судила доля пережити історичні катаклізми. Ми їх пережили. І хоч тепер не є сприятлива міжнародна політична коньюктура для України, і хоч наш народ терпить подвійний гніт під московською окупацією: гніт економічного визиску, політичної неволі та насильної русифікації, але наш народ не здасться. Народ в Україні терпить злидні, переслідування й арешти, але він, наш славний народ, не ламається перед брутальним режимом московських окупантів, бо вірить: ще зійде сонце".

Продовжуючи, д-р М. Бек оказала: „Політичні коньюнктури не є вічними і нам відомо з історії, що політичні ситуації в світі мінялися раптово. Я говорю від ДЦ УНР, тобто того політичного центру, який має свою леґітимність з часів національно-визвольної революції і закликаю всіх допомагати морально й фінансово ДЦ та вступати в члени Т-в Прихильників УНР. Найвища пора, щоб нам об'єднатися. Тільки об'єднане суспільство має силу. Тільки з єдиним політичним центром будуть рахуватись уряди західніх держав. Не осмішуймо нашого народу перед чужинцями вимогами поодиноких партій. Уявіть собі: приходить представник якоїсь партії до міністра ікс держави чи сенатора ЗСА і викладає політичну програму українського народу; приходить представник іншої партії і так із кількох партій з тією самою вимогою. Сенатор вислухає такого представника, буде співчувати, але коли за тим партійним представником зачиняться двері — сенатор із іронією розсміється. Партійні провідники хай переглянуть власні розбіжності і припинять міжпартійну боротьбу та хай об'єднаються навколо одного політичного центру, яким є ДЦ УНР".

Це тільки уривок із доповіді д-ра М. Бек, яка викликала жваву дискусію. Більшість промовців говорили речево, культурно, на рівні сучасного політичного мислення. Одначе були й критично наставлені особи. Один промовець висловив навіть острах, що люди з Д-Центру „скомпромітують її авторитет". Д-р М. Бек заявила, що вона двадцять років працювала на американській політичній ниві. „Багато було перешкод, часто противники кидали колоди під ноги, але я дивилась і дивлюсь на такі явища з позицій сучасного модерного політика. Політика — це боротьба і той перемагає, хто бореться сміливо, хто в політичній діяльності послуговується справедливими арґументами. Я не є песимісткою і знаю, що можуть бути труднощі в ДЦ УНРаді, але я приготовлена до них і буду працювати для об'єднання всієї еміґрації в ДЦ для добра нашого народу там, в Україні!"

Професорка музики (колись співробітниця в державному апараті України) пані Ірина Решетилович спокійно в логічній послідовності доводила, що кожна боротьба є успішною лише в єдності.

Після заключного слова пані Марії Бек, проф. Мих. Смик подякував учасникам зустрічі та запросив присутніх до перекуски, яку приготували пані з Союзу Українок Америки.

Хоч це була Провідна неділя і багато людей були на цвинтарі, щоб віддати пошану своїм рідним і близьким, які відійшли у вічність, проте приявним був гурт громадян, які склали 360 дол. для УНРади, а сім осіб стали членами Товариства Прихильників УНР.

Лазор Варфоломіїв

Шкільні діти в поклоні Тарасові

Восьми клясову школу при парохії Успення Божої Матері в Перт Амбой, Н. Дж, якої парохом є о. монс. С. Сулик провадять, крім 6-ох платних учителів (включаючи садочок), три сестри включно з сестрою Йозефою, яка є директоркою школи. Всі три сестри належать до ордену Місійних Сестер Божої Матері, яких осідок є в Стемфорді, Конн., де й знаходиться під їхнім керівництвом дівоча середня школа під назвою „Академія Божої Матері", якою повинні поцікавитися усі батьки, які мають дочок і хочуть виховати їх у прадідівській вірі і в національному дусі.

Як і кожнорічно, в неділю 11-го березня наша парохіяльна школа у Перт Амбой відзначила нашого великого Поета - Пророка концертом при численній участі парохіян, батьків та американців діти яких ходять до нашої школи і часто беруть активну участь у такого роду чисто національних імпрез.

Свято відкрила учениця Галя Науменко, яка й провадила цілу програму. Вірш - рецитацію „Вшануймо Тараса" деклямували спільно учні: Петро Барелецький, Ігор Науменко, Роберт Міхальські, Карен Рай і Сузан Лайкош. Відтак шкільний хор відспівав „Заповіт" Тараса Шевченка. Окрема танцювальна група, яка ще не так давно зорганізувалася при нашій школі відтанцювала козачок — як і подали в програмі — „для вшанування Тараса Шевченка".

Доповідь про діяльність Т. Шевченка, відчитала учениця Леся Слободян прекрасною українською мовою з правильними наголосами, вимовою і гарною дикцією. Хор 8-ої кляси виконав пісні; перший з них супроводило піяніно, другий — акомпаньював на бандурі Євген Науменко. Відтак виведено сценку з життя Тараса Шевченка — „Прощай Кирилівко", в якій взяли участь учні: Віктор Науменко, Ольга Науменко, Колетте Граузам, Андрій Шевченко, якому припала найважча і найдовша роля Тараса, Іван Левицький, Гіна Зедонек, Йосиф Фединишин, Джані Палила і Джей Квєцінські. Розповідь про життя Великого Кобзаря, по-англійськи, відчитала учениця Донна Мельник, щоб поінформувати й американців про велич нашого Пророка. Потім, ще раз виступали малі танцюристи. Закінчив програму шкільний хор піснями: „Пісні наші", „Де Дніпро наш", і приявні, повставши з місць спільно з ними відспівали: „Боже великий" і „Ще не вмерла Україна".

Імпреза була вдала і добре, що школа не забуває за наші національні свята та річниці. Окрім тієї імпрези учні ще брали участь у підписанні посадником міста проклямації річниці нашої Незалежности, а другого дня під час піднесення українського прапора з будинку Міської Управи. Програму підготовила сестра Йозефа, хор — учителька цієї ж школи — п-і Мирослава Моряк, а танці п-і Мирослава Сулима.

В. Г-ч

В ҐВАТЕМАЛІ згинуло 17 осіб під час перестрілки між поліцією та безземельними селянами. Із 17-ох убитих 6 були поліцаї. Сутичка розпочалася в суботу, 26-го травня, коли сотні безземельних селян силою захопили приватні фарми й нехотіли їх залишити.

СПОГАД ПРО БОЙОВИКА УПА

30-го грудня 1971 року у вечірніх годинах в автомобільній катастрофі згинув колишній підстаршина Української Повстанської Армії і українського Леґіону Самооборони на Холмщині, фінансовий референт Головної Команди СВУР, активний член ОДВУ — бл. п. Андрій Носанюк.

бл. п. Андрій Носанюк

Народився Андрій Носанюк 16 травня 1923 року в Бужанці на Володимирщині — Волинь. Виховувався в національно-свідомій українській родині і у віці 17 років вступив до ОУН, де його виховували як українського патріота теренові провідники Андрій та Юрко Гайворонські з Бережанки.

1943 року волинські ліси зароїлися юнаками, які вирішили боротися з навалою брутального німецького загарбника. Озброївшись переховуваною роками зброєю, вони створили зародок Української Повстанської Армії. На початок березня 1943 року табір УПА на Крем'янеччині нараховував уже понад 300 бойовиків.

Командир Хрін, довідавшись про розстріл членів Проводу Теренової Екзекутиви ОУН на Володимирщині, висилає командира Білого з 22 бойовиками і великою кількістю зброї та амуніції до цієї місцевости.

З кінцем травня 1943 року наша група вирушила в напрямі Володимира. Похід відбували пішки, а вдень відпочивали по стодолах. Поблизу Луцька зустрілись з переважаючими силами німецько - польської поліції і відступили до Садовського лісу, а увечері продовжували похід.

За два тижні, погідного весняного ранку прийшли до села Бубнів, де нас радо зустріли селяни. Перший привітав нас зв'язковий від Теренового Проводу ОУН, бл. п. Андрій Носанюк, який зараз же заопікувався нами: забезпечив харчуванням, відпочинком, допоміг нав'язати зв'язок з нашими людьми і визначив плян діяння. Як знавець терену з кількома друзями із Володимирщини він вирушив з нами в дальший похід.

Табір командира Білого розташувався у великому господарстві, з одного боку якого був ліс, а з другого села.

З часом табір мав уже понад 150 бойовиків і велику кількість автоматичної зброї та крісів, які передали нам місцеві селяни. Тяжкі кулемети — „максим" стояли на тачанках готові до бою.

Андрій, зорганізувавши розвідку, довідався, що в Стижаричах стоїть застава, яка складається з німців і колишніх совєтських полонених калмиків. Темної ночі ми наскочили на це село і захопили в полон кілька німецьких вояків та 3-ох калмиків, Пізніше ці калмики билися по нашому боці як добрі мінометники.

Одного дня Андрій повідомив нас, що німці вдерлися в село Бубнів, захопили обсерваційний пункт — дзвіницю, а село підпалили. Вони мали кілька танків, і їхній літак - розвідувач кружляв над околицею. Бій був би нерівний. Андрій з 10-ма бойовиками був висланий, щоб зірвати залізничні рейки до с. Бубнова і затримати СС-ів до ночі, а тоді, „ми з ними розправимося". За годину Андрій з своєю групою був уже по другій стороні Бубнова, щоб підмінувати рейки, але в той самий час надійшов німецький панцерний потяг, і він не міг виконати свого завдання. Літак, що кружляв над селом, заувaживши наш відділ, знизився і обстріляв нас з скоростріла. Коли цей літак, обернувшись, знов до нас наблизився, наш кулеметник випустив кілька серій, підпалив його, і він загорівся і влав. Ми відійшли до лісу.

У вересні 1943 року командир Білий з Андрієм і 42-ма бойовиками вирушили в рейд. До табору вони вже не повернулись, бо в міжчасі 120 бойовиків, які були в ньому, змушені були залишити зброю.

Дві різні дороги простелились перед нами: ми опинились на Поліській Січі, а Андрій „літав" по Володимирщині. І все таки доля пов'язала нас знову. На початку 1944 року ми зустрілися в Грубешові. У великих боях згинув його друг Андрій Гайворонський, а пізніше й Юрко Гайворонський та багато інших друзів. Почався відступ на Захід. І знов наші дороги розійшлися.

15 червня 1948 року — несподівана зустріч з Андрієм у Парижі. Андрій тут відразу включився в громадсько-політичне життя, а 8 січня 1959 року переїхав разом із дружиною Софією до Америки, до Ню Йорку.

Під час зустрічей часто згадував про свою матір, яка померла в 1955 році, та батька, якого большевики вивезли на Сибір, і слід за ним загинув.

Несподівана смерть спіткала бл. п. Андрія Носанюка 30-го грудня 1971 року. Друже! Ти все своє свідоме життя віддав на жертвенник Батьківщини.

А. Домарацький

Культурна хроніка 8-го Відділу ООЧСУ, Чикаґо-Північ

5-го лютого ц. р. в домі СУМА ім. М. Павлушкова відбувся вечір „Української книжки". Метою цього вечора-зустрічі було розбудити зацікавлення до українського друкованого слова й поширити почитність української книжки. Доповідь про значення і ролю книжки в розвитку культурно національному житті українського народу виголосив проф. Ю. Сидорович; доповідь ілюстровано рецитаціями вибраних творів, які читала молодь СУМА і ТУСМу. У другій частині відбулась гутірка за чаєм і солодким та з мистецьким виступом хору „Чайка".

31-го березня ц. р. в будинку СУМА ім. М. Павлушкова відбулась доповідь д-ра Дмитра Штогрина на тему: „Національна ідея у розвитку української культури в рр. 1920-60-70-их". Прелеґент доводив, що в усіх періодах розвитку української культури основною була національна ідея самостійної соборної Української Держави. Опісля присутні ставили запити до прелеґента і висловлювали свої думки до сказаної доповіді.

Заходами 8-го відділу ООЧСУ при співпраці ОУВФронту Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької з Ню Йорку поставила на сцені в залі Лейн Технікал гайскул дві п'єси, а саме: 7-го квітня неділя ц. р. — монтаж із драматичних творів Лесі Українки „Він їм простив".

14 квітня ц. р. в домі СУма ім М. Павлушкова відбулась доповідь д-ра економічних наук Михайла Біди на тему: „Світова монетарна криза та девальвація американського доляра". Тема доповіді була актуальна та викликала зацікавлення в слухачів, тому й опісля вив'язалася дискусія.

Плян праці 8-го Від. ООЧСУ на найближчий час: відбути святочні ширші сходини в сороковий день смерти сл. п. д-ра Дмитра Донцова; відсвяткувати в травні свято Українських Героїв; відзначити річницю Відновлення Української Держави 30-го червня 1941 р.; зорганізувати літом ц. р. доходову імпрезу фестин - пікнік.

К. П - ий

Сан Дієґо вітає бандуристів

Відвідини каліфорнійського Сан Дієґо капелею бандуристів у їхній мистецькій подорожі по західньому побережжі Америки стало радісною вісткою та викликом місцевій українській громаді. У намаганні популяризації української культури серед широкого кола своїх співгромадян, винайнято найкраще концертове приміщення. Останні тижні квітня пройшли під знаком приїзду капелі. Пресові відгуки та повідомлення, часті реклями, масові летючки говорили про інтенсивну працю, в яку великою мірою включилася уся громада, зокрема місцева молодь на чолі із невтомним пасинком диригента — Віктором Китастим.

4-го травня по полудні на летовищі Сан Дієґо приземлився літак із дорогими гістьми, на зустріч яким вийшли із квітами у вишивках місцеві українські дівчата — студентки. Представники української громади привітали бандуристів традиційним хлібом -сіллю.

Завчасно перед концертом зібралися групами українці близьких і далеких околиць, серед яких і гості з віддаленого за кілька сот миль міста Фініксу у Арізоні. Коло тисячі осіб, серед яких українці становили не надто великий відсоток, привітали появу на сцені Капелі Бандуристів.

Мелодійне і вчасне „Христос Воскрес" розпочало унікальний концерт і кожна його точка викликала щирі оплески. Новий репертуар, оновлений зовнішній вигляд і склад капелі. Тут і знані, знайомі обличчя заслужених капелян, і — молоді, свіжі обличчя ентузіястів і переємників — бандуристів.

Захоплення слухачів передається заохоченим бандуристам, які у відповідь на квіти та вимогу присутніх виконують дві додаткові пісні із традиційним — „ви старі ідіть додому, молоді — ночуйте!".

— Чи ти не горда, що ти українка? — запитує самозадоволено дівчинка свою подружку.

У міжчасі і старі, і молоді поспішають до готелю, де в одному із приміщень влаштовується прийняття - зустріч. Прийняття дружнє, інтимне, без головних столів та промов. Зустрічі, цілунки, потиски рук, дружні розмови. І старі, і молоді не поспішають спати, хоч вже друга година ночі...

У 8-ій год. ранку Капеля вирушила автобусом до Лос Анджелесу.

О. Куленко

Загальні Збори 64 Відділу СУА в Ню Йорку

26-го січня ц. р. відбулися 18-ті з черги Загальні Збори 64-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку. Зборами проводила п-і І Падох, секретарювала п-і С. Питляр. Із звітів Управи довідалися ми, що в мин. році Відділ зорганізував дві мистецькі виставки: „VI Виставку Самодіяльности Дітей і Молоді" та „XVI Жіночу Образотворчу Виставку", вони знайшли прихильні й критичні відгуки в нашій пресі, а саме в щоденниках „Свобода" й „Америка" та в журналах „Наше Життя", „Сучасність" і в дитячому журналі „Веселка".

У рямцях „Ширших сходин" відбулися імпрези: панель над книжкою В. Д. Гайке „Українська Дивізія Галичина", вечір в пошану Митрополита Андрея Шептицького, „Українська мітологія", та інші. Жаль тільки, що ці імпрези не були зорганізовані для ширшого громадянства, та ми довідались, що панель про книжку В. Д. Гайке „Українська Дивізія Галичина" буде невдовзі повторений в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку.

Як і щороку, в 1972 р. відбулися традиційні Великодний і Різдвяний базарі.

Більш розвагового характеру — це: „Запусти", „Свячене" та „Веселий Вечір".

Суспільна Опіка 64-го Відділу СУА дала грошові підмоги на суму 1731 долярів нашим культурним і харитативним осередкам в Европі, та індивідуальні підмоги потребуючим. Вислано одежеві пачки українським сиротинцям до Бразилії та потребуючим у Польщі.

На 1973 р. Загальні Збори вибрали Управу наміченуу Номінаційною комісією: Голова — Марія Даниш, заступниця — Мирослава Вовкодав, секретарки — Марія Савчак, Софія Питляр, касирка — Поля Книш, книговод — Евстахія Шуган; Референтки: організаційна — Ірена Комар, культурно-освітня — Христина Навроцька, виховна — Дарія Костів, Бронислава Ковалів, імпрезова — Галина Кіляр; Суспільна Опіка — Володимира Івануса, Марія Погорецька, Пресова — Марія Барагура, Мирослава Вовкодав, Господарська — Любов Раковська, Марія Карпевич; делеґатка до УККА — Стефанія Салдан; Опіка над історичною ношею й альбомами — Марія Савчак.

Контрольна комісія: голова — Марія Ржепецька, члени — Марія Савицька, Марія Конашевич, заступниці — Осипа Лень, Кіра Скоробогата.

На Збори завітала гостя з Бразилії письменниця Віра Вовк, яка розказала присутнім про свою працю в ділянці перекладів, шедеврів української літератури на портуґальську мову.

Збори закрила молитвою голова 64-го Відділу СУА — М. Даниш, запросивши на каву й солодке

С. П.

Річні Збори української громади дільниці Френкфорд, Філядельфія

У неділю 4-го лютого б. р. відбулися 44-ті Річні Збори Української Громади дільниці Френкфорд - Філядельфія. Збори відкрив голова громади Михайло Катчак, який привітавши присутніх членів на залі, заподав порядок нарад та зарядив вибір Президії до переведення зборів. Головою Президії обрано Степана Гавриша, а секретарем Михайла Майчука.

Перебравши ведення нарадами Степан Гавриш привітав почесного голову громади Миколу Кобеля, який був не лиш основоположником української громади — Френкфорду тому 44 роки, але був і її першим головою.

З черги, приступлено до звітів уступаючої Управи, Директорів та Контрольної комісії. За Управу звітували: голова Михайло Катчак, заступник голови Лев Галас, секретар Михайло Майчук і касир Демян Зазуляк та директори Степан Уринюк, Петро Леськів, Володимир Олешицький, Дмитро Мельник, Йосиф Сеник. За Контрольну комісію звіт склав її голова Осип Кусень.

В дискусії забрали слово 15 дискутантів. Всі вони висловились, що Управа проробила багато позитивної праці та порушили ряд актуальних справ. Голова Контрольної комісії, Осип Кусень поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі з признанням, що збори схвалили.

Обрана на початку зборів Виборча Комісія, в складі: Микола Бесага, Андрій Кушнір і Ігор Колодій, переведа тайне голосування, у висліді якого переобрано Михайла Катчака на голову, Володимира Беднарського заступником голови, Михайла Майчука — секретарем і Дімяна Зазуляка — касиром. В склад Дирекції увійшли Петро Леськів, Йосиф Сеник, Степан Уринюк, Орест Труш, Дмитро Мельник і Володимир Олешицький. До Контрольної комісії обрано на голову Осипа Кусеня і членів, Омеляна Барилку та Осипа Смачила.

Обраний голова Михайло Катчак в імені Управи, Директорів та Контрольної комісії склав подяку за вибір та довір'я, заподавши плян праці громади на біжучий рік.

С. Г.

Пам'яті Володимира Чорнодольського

5-го березня 1973 р. українську громаду Балтимору покинув назавжди, знеможений серцевою атакою, у 72-му році життя, Володимир Чорнодольський, учасник Українських Визвольних Змагань, довголітній голова Балтиморського Відділу УККА, член Ради Директорів УККА, організатор і провідник українського життя в цьому мільйоновому місті Мериленду. Його похорон відбувся 10-го березня, а тлінні останки зложено на вічний спочинок на місцевому цвинтарі української католицької парохії.

Похорон попередили панахиди, що їх 8 і 9-го березня в похоронному заведенні відслужили о. монс. Петро Мельничук, о. проф. Евстахій Весоловський і о. Лев Дорош. В обидвох панахидах взяли численну участь не тільки балтиморці, але й громадяни сусідніх околиць Мериленду та українці Вашингтону. Під час першої панахиди співав хор, зорганізований проф. Миколою Кормелюком з Вашингтону. Репрезентація Балтиморського Відділу ОбВУА з своїм прапором віддавала почесть Покійному, що довгі роки був членом Управи, а останньо заступником голови Відділу. У другій панахиді взяла теж участь група представників СУМА в однострoях. На панахидах зійшлися члени родини Покійного, що з різних околиць ЗСА та Канади прибули на похорон.

В день похорону труну, вкриту українським національним прапором, перенесли побратими-комбатанти з похоронного заведення до парохіяльної церкви. Балтиморські ґромадяни та багато осіб, що спеціяльно приїхали з Честеру, Філядельфії та Вашинґтону, вщерть заповнили церкву. В часі заупокійної Служби Божої співав балтиморський церковний хор під проводом свого диригента, д-ра Дмитра Коструб'яка. Парох о. монс. П. Мельничук прощав Покійного як вірного і відданого сина Української Католицької Церкви.

На цвинтарі, по молитвах, промовляли ген. Петро Самутин, голова Балтиморського Відділу ОбВУА, який прощав Покійного від Відділу і Централі ОбВУА, мґр Іван Базарко від Централі УККА, секретар Степан Сприньський від Союзу Українців Католиків „Провидіння". Останнім промовляв Василь Татчин, заступник голови Балтиморського Відділу УККА, який прощав Покійного від того ж Відділу, що його Покійний очолював від 1968 року. На закінчення похорону відспівано улюблену стрілецьку пісню Покійного „Видиш, брати мій".

Після похорону в залі Дому Української Молоді відбулися жалібні сходини-поминки, присвячені пам'яті Покійного, в яких взяло участь понад 130 осіб.

Після того, як д-р Ярослав Шав'як накреслив сильветку Покійного, згадували про нього словами похвали, признання, вдячности, китицями теплих спогадів, або висловами співчуття родині, ще такі промовці: о. монс. П. Мельничук, мґр Теодор Царик, голова місцевого Відділу ООЧСУ — Клим Баб'як, управитель Дому Української молоді — Андрій Чорний, Василь Татчин і пл. сен. Теофіль Попович.

До щирого настрою поминок у великій мірі причинилось прийняття, що його уладила для учасників Жіноча секція місцевого Відділу ООЧСУ. В цьому прийнятті взяли участь теж деякі пані, не приналежні до Жіночої Секції, жертвуючи солодке печиво.

Андрій Чорнодольський, син Покійного, дякував від імени родини всім учасникам похорону, зокрема теж тим, що прийшли з першою допомогою Покійному, а пізніше з розрадою рідні.

Сл. п. Володимир Чорнодольський походив зі Золочева, з Галичини, з патріотичної і заможної української родини. Його батько, Василь, був відомий зі своєї активности на терені золочівської Церковної Ради. Теж і Міська Рада Золочева часто користувалася його послугами. Маючи 17 років, Володимир Чорнодольський зголосився 1918 р. до Української Галицької Армії і в липні 1919 перейшов з нею Збруч. Його приділили як курсанта до Старшинської Школи Піхоти в Гуті Чугорській, Ново-Ушицького повіту, і в перших днях жовтня 1919 р. він закінчив старшинський вишкіл, дістаючи рангу підхорунжого. Весною 1920 р. Вол. Чорнодольський опинився з рештками УГА в польському полоні.

Поміж двома світовими війнами Вол. Чорнодольський, по початкових студіях теології і права, провадив у Золочеві самостійне підприємство достави будівельних матеріялів, а вільний час віддавав всеціло культурно-освітній роботі в місті та в околиці, а теж по селах Золочівщини. У часі горезвісної польської пацифікації 1930 р. він був на першому місці листи осіб, за якими розшукувала озвіріла польська солдатеска.

Познайомившись з большевицькою дійсністю в рідному місті у вересні-жовтні 1939 р., Володимир Чорнодольський подався, як десятки тисяч інших в тих місяцях, через зелену границю на територію окупованої німцями Польщі, і в Кракові віддався до диспозиції Українського Центрального Комітету, який приділив його на роботу в кінотеатральній ділянці. Коли в липні 1941 р. Вол. Чорнодольський вернувся до Львова, він за згодою Українського Крайового Комітету перебрав керівництво кінотеатром „Одеон", що містився в залі Музичного Інституту ім. Лисенка. Ця заля, як відомо, була розмальована українським орнаментом і становила історичну мистецьку пам'ятку, яку німці хотіли знищити, замалювавши всю залю одностайною фарбою ніби під претекстом гігієнічної віднови будинку. Вол. Чорнодольський доложив старань, щоб до цього не допустити і добився того, що німецький львівський уряд пропаґанди згодився, щоб український орнамент залі відновив наш відомий мистець Михайло Осінчук.

Опинившись восени 1945 р. у таборі переміщених осіб у Пфаркірхені, в Долішній Баварії, В. Чорнодольський знову кинувся у вир громадської роботи на терені табору і виявив стільки доброго серця для своїх обездолених земляків-скитальців, що став однією з найбільше популярних і шанованих осіб таборового проводу.

До Балтимору прибув В. Чорнодольський з дружиною і сином Андрієм в р. 1949. Він зв'язався з Союзом Українців Католиків „Провидіння", і був вибраний 1951 р. секретарем місцевого Відділу „Провидіння" і ці обов'язки виконував до кінця життя.

У 1968 р. загрожувало місцевому Відділові УККА, що його зліквідують, до чого прямували деякі місцеві громадяни. Щоб рятувати його існування Покійний згодився перебрати його головство і керував Відділом щасливо впродовж останніх 5 років. В міжчасі став теж членом Ради Директорів УККА.

Покійнив осиротив дружину, мґр Дарію з Мрицiв, вчительку історії, з якою одружився у вересні 1942 р., сина Андрія, та сестру Ольгу в Монтреалі (Канада) з дочкою Анною, молодою українською співачкою. Його син, Андрій пішов слідами батька і вже від кількох літ бере дуже активну участь в пластовому, студентському та громадському житті української спільноти в ЗСА, як член Центральних Управ.

Покійний спирав свою діяльність і розвиток громадського життя на здорових релігійних і національних традиціях нашого минулого, яке було для нього мірилом і критерієм у підході до всяких наших явищ і подій. Елеґантний і ввічливий у відносинах з людьми, він ніколи не відмовляв допомоги у будь-яких справах і ситуаціях, та був щедро-жертвенною людиною на громадські та загальнонаціональні цілі. На терені українського Балтимору був одною з найбільш відомих постатей, яку всі шанували і до якого голосу пильно прислухалися. Його добре знали в міській СиТі Гол, де щороку впровадував „День Української Державности" на цілий Балтимор. Мав особливий дар — неодну зовсім непопулярну в громаді справу робити сприйнятливою. Вістка про його несподівану смерть сколихнула всіми, що його знали.

З приводу смерти Покійного балтиморський щоденник „Сан" присвятив йому довшу теплу згадку, як провідникові місцевих українців.

Я. Ш.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 10

Д-р М. Сатурський, Нюкамерстовн	$ 17.00
М. Сосяк, Йонкерс	9.00
Н. Н., Арвіда	7.00
Ф. Процик, Філядельфія	7.00
В. Стойко, Вен Найс	7.00
В. Філіпкевич, Філядельфія	7.00
А. Яворський, Гартфорд	7.00
Н. Варій, Стретфорд	5.00
В. Гошовський, Ню Йорк	5.00
С. Карваш, Елизабет	5.00
І. Попадинець, Чикаґо	5.00
Д-р В. О. Семків, Тіллс	5.00
Ф. Сова, Асторія	5.00
Л. І. Іваськів, Гантсвілл	4.00
О. Лободоцький, Лівонія	4.00
А. Паламар, Гемилтон	4.00
Е. Романюк, Ню Кестл	4.00
Дз. Врикович, Гейверстров	3.00
Е. Вербицький, Вуддейл	3.00
Д-р Е. Федик, Вудсайд	3.00
К. Шевчук, Айрондеквіт	3.00
І. Андрусишин, Монтреаль	2.00
Р. Вайлак, Вруклин	2.00
Д. Верезецький, Ню Гейвен	2.00
Я. Вілинський, Нюарк	2.00
С. Віловус, Стетин Айленд	2.00
М. Воднар, Торонто	2.00
Д. Вортник, Маттапан	2.00
М. Гаврилюк, Трой	2.00
Г. Галамушка, Детройт	2.00
В. Гамкало, Віндсор	2.00
Ю. Ганкевич, Кергонксон	2.00
М. Гира, Алтадера	2.00
Ю. Гнат, Ірвінґтон	2.00
П. Гуменюк, Галливуд	2.00
О. Гац, Глендайл	2.00
В. Ґермак, Сафферн	2.00
С. Ґлот, Кліфтон	2.00
Д. Ґренда, Йорк	2.00
Г. Двигайло, Ню Йорк	2.00
Е. Демидчук, Гемилтон	2.00
М. Дзядик, Вірджінія Біч	2.00
М. Дорожинська, Савт Галленд	2.00
М. Дуб, Клівленд	2.00
Д. Дячишин, Фордс	2.00
К. Ірза, Торонто	2.00
І. Заблоцький, Детройт	2.00
І. Кефор, Ню Йорк	2.00
В. Кичун, Парма	2.00
М. Кіт, Джамайка	2.00
О. Котик, Монтреаль	2.00
М. Крохмаль, Медісон	2.00
Г. Кузів, Вайяндотте	2.00
М. Кужла, Філядельфія	2.00
А. Левицька, Філядельфія	2.00
В. і О. Литвин, Нейплес	2.00
А. Лободоцький, Дірборн	2.00
К. Луцишин, Гомер	2.00
В. Мандзій, Йонкерс	2.00
М. Марущак, Рочестер	2.00
В. Микита, Гаррісбурґ	2.00
С. Мисюґа, Вайяндотте	2.00
П. Масюрчак, Джамейка	2.00
Д. Николенко, Фт. Ландердейл	2.00
В. Омельченко, Калістоґа	2.00
Мґр Т. Ординець, Торонто	2.00
С. Патронік, Олтуна	2.00
А. Пельо, Вайтгол	2.00
Т. Подола, Парк Рідж	2.00
Р. Т. Пристай, Рочестер	2.00
О. Продивус, Омага	2.00
А. С. Процик, Еспаноля	2.00
А. Радванський, Філядельфія	2.00
І. Ровенчук, Вест Влумфілд	2.00
П. Сильчак, Лос Анджелес	2.00
М. Сірий, Байон	2.00
В. Сорочак, Терривілл	2.00
М. Спольський, Торонто	2.00
Р. Стасів, Коламбія	2.00
Ю. Стефаник, Едмонтон	2.00
Р. Тешетило, Колдейл	2.00
М. Тицький, Ірвінґтон	2.00
П. Феденкевич, Кліфтон	2.00
М. Федор, Флемінґтон	2.00
К. Фіцик, Ст. Кетринс	2.00
Р. Цмайло, Шерілл	2.00
М. Цьок, Ірвінґтон	2.00
М. Червоняк, Джексон Гайтс	2.00
П. Шелепюк, Тандер Бей	2.00
Г. Шкода, Чикаґо	2.00
І. Янко, Джерзі Сіті	2.00
Д. Яремко, Кенсас Сіті	2.00
С. Гусак, Бронкс	1.00
І. Кукорло, Бервік	1.00
А. Кулинич, Йонкерс	1.00
М. Марченко, Ґілсайд	1.00
В. Павлів, Бронкс	1.00
І. Павліш, Чикаґо	1.00
М. Пельц, Вруклин	1.00
М. Припняк, Лорейн	1.00

ЛИСТА, Ч. 11.

Д-р М. Сенкус, Вінстон, Сейлем	$ 12.00
М. Блаженко, Кліфтон	10.20
В. Волошинович, Вруклин	10.00
Д-р М. Іваницький, Лакпорт	7.00
С. і А. Зауличні, Сейлем	7.00
Д. Комаринська, Форест Гіллс	7.00
А. А. Мельничук, Брюстер	7.00
І. Мисько, Асторія	7.00
М. Торік, Савтбури	7.00
І. Варичко, Джерзі Сіті	5.00
М. Кожимяка, Брістоль	5.00
М. Галица, Вотерфорд	4.00
І. Калужний, Рочестер	4.00
Д-р І. Андрусяк, Детройт	3.00
М. Вражина, Ню Йорк	3.00
о. Г. Врублевський, Фріленд	3.00
С. Гавриш, Філядельфія	3.00
С. Гасяк, Ст. Джозеф	3.00
М. Козарійчук, Чикаґо	3.00
І. Кусин, Філядельфія	3.00
А. Кушнір, Філядельфія	3.00
О. Макар, Детройт	3.00
Д-р Я. Михайлович, Мішіґен Сіті	3.00
І. Намісняк, Обурн	3.00
Г. Поліщук, Вотервліт	3.00
А. Яріш, Рочестер	3.00
Д-р О. Недзвецький, Воффало	2.50
А. Міскевич, Кентон	2.20
С. Антонюк, Акрон	2.00
А. Вашта, Ст. Джозеф	2.00
М. Бойко, Ірвінґтон	2.00
В. Будковський, Монтреаль	2.00
Д. Вирста, Рочестер	2.00
М. Волицький, Чикаґо	2.00
П. Галізів, Чикаґо	2.00
Д-р М. Головатий, Чикаґо	2.00
Л. Гуменюк, Лонґ Айленд Сіті	2.00
Д. Ґеряк, Ансонія	2.00
Ю. Ґошуляк, Клівленд	2.00
П. А. Данчук, Асторія	2.00
Т. Дзюбіна, Сімсбури	2.00
Й. Довгань, Нюарк	2.00
К. Дубас, Філядельфія	2.00
П. Дуда, Віндсор	2.00
М. Жеребецька, Саскатун	2.00
П. Кісіль, Вруклин	2.00
О. Клюфас, Довер	2.00
Т. Ковалюк, Лічбурґ	2.00
Д. Коник, Ст. Кетринс	2.00
Д-р Т. Корецький, Деніслсон	2.00
Мґр С. Кравс, Сиракюз	2.00
П. Кузмин, Пукіпсі	2.00
С. Кулик, Бронкс	2.00
О. Левіцький, Зейнесвілл	2.00
Т. Лопадчак, Асторія	2.00
В. Калин-Магмет, Елизабет	2.00
І. Маречко, Клівленд	2.00
А. Маркович, Пассейк	2.00
Т. Миник, Скрентон	2.00
В. Михайлів, Честер	2.00
М. Москаль, Спрінґ Веллей	2.00
Р. Навроцький, Ню Йорк	2.00
І. Назар, Дедгем	2.00
П. Новак, Чикаґо	2.00
Г. Нога, Брентфорд	2.00
І. Островка, Юніон	2.00
Й. Пекельний, Торонто	2.00
В. Пепюк, Сеймур	2.00
М. Протас, Кортленд	2.00
Д. Пукол, Торонто	2.00
Д-р Б. Роздільський, Саскатун	2.00
М. Романчук, Стейвесант	2.00
А. Рудук, Трой	2.00
І. Сквіртнянський, Вудгейвен	2.00
Ю. Смик, Детройт	2.00
Н. Стешин, Флашінґ	2.00
С. Стрілецький, Акрон	2.00
Т. Тренич, Філядельфія	2.00
Д-р Д. Фаріон, Клівленд	2.00
М. Хоменушко, Ірвінґтон	2.00
В. Чубата, Філядельфія	2.00
Г. Шкудар, Детройт	2.00
Л. Штайнберґ, Парма Гайтс	2.00
Ю. Сваричевський, Ґіксвілл	1.20
В. Вілинський, Вашинґтон	1.00
о. М. Годинський, Міннеаполіс	1.00
І. Деметрук, Трой	1.00
Л. Івашина, Філядельфія	1.00
П. Кіцила, Чикаґо	1.00
В. Костюк, Вудсайд	1.00
І. В. Кульчицька, Торонто	1.00
Г. Курах, Янґставн	1.00
В. Мацук, Берлін	1.00
М. Мельничук, Філядельфія	1.00
І. Мурований, Міллвілл	1.00
І. Підгірний, Парма	1.00
В. Стасишин, Вест Гартфорд	1.00
М. Стельмащук, Балтимор	1.00
М. Турчин, Вілкіс Бер	1.00
М. Харчук, Міннеаполіс	1.00

Юліяна Осінчук у Чикаґо

Якби наш мейор був знав про цей концерт, то день 15-го квітня проголосив би днем Юліяни Осінчук у Чикаґо.

На жаль, коли заля на її нюйоркськім концерті, як пише „Свобода", — була переповнена, то Чикаґо не дописало (200 осіб), а вірніше не доїхало, бо вибрано залю за містом, а не залю Шопена, куди люди звикли за 20 років приходити на концерти, а дух Фредеріка вітав би над нашою піяністкою. Але ті щасливі, що приїхали, від щирого серця приєднуються до моєї думки, що у нас, у Чикаґо, не було ще такого піяніста, з такою повноцінною, різностилевою програмою, яку зі запалом і надхненням виконала Юліяна Осінчук. Я особисто розцілував би її за польонез Шопена!

Тут не місце, після нюйоркських рецензій, поновляти питання, чи вона віртуоз, чи ще ні, які у неї октави, зрілість, розуміння стилів, і т. п. Дев'ятнадцять років Юліяни не дозволяють мені мачати перо в чорнилі, це діло професійних критиків.

На концерті я сидів у куточку, забувши навіть де я є; я плавав серед звукових хвиль — такий далекий від усіх професіоналістів — була тільки музика й Юліяна її жрекиня.

Від усього українського Чикаґо прошу її не забувати про нас.

Проф. Василь Шуть

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА 100 РОКІВ БУДУЄ СВІТЛЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ НА НАЙТРИВКІШИХ ОСНОВАХ НАУКИ, ЗНАННЯ І ПРАВДИ. ДОПОМОЖІМО ЙОМУ В ЦЬОМУ ЩЕДРОЮ ПО-ЖЕРТВОЮ НА ЙОГО ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД!

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в ЗСА
при співучасті
ОбВУА — Відділ в Ню Йорку і Збірної Станиці СУВА в Ню Йорку і околиці
— влаштовують —
в СУБОТУ, 2-го ЧЕРВНЯ 1973 року в 6-ій год. вечора в залі Літературно-Мистецького Клюбу (Горішня заля) 149 Друга Аве в Ню Йорку

АКАДЕМІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ 47-ій РІЧНИЦІ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

св. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голови Директорії і Головного Отамана Війська і Фльоти Української Народньої Республіки

- Програма Академії складатиметься з 2-ох частин: доповіді та мистецької частини.
- Доповідь на Академії виголосить п. генерал-хорунжий ВАСИЛЬ ФІЛОНОВИЧ — Керівник Ресорту Військових Справ ВО УНРади в екзилі.
- В мистецькій частині беруть участь відомі співачки: пі: АННА ШЕРЕЙ і ОЛЕНА ЗАМЯТА та відомий співак п. ЮРІЙ ФЕДОРІВ, — при акомпаніяменті маестра О. ОМЕЛЬСЬКОГО, як також ГРУПА БАНДУРИСТІВ зі Школи Українознавства УПЦеркви-Пам'ятника в Бавнд Бруку, Н. Дж.

До участи в Академії запрошуємо Українське Громадянство, а зокрема, Комбатантські та Молодечі Організації.

ПРЕЗИДІЯ КОМІТЕТУ

„У РЕМІСНИКА — ЗОЛОТА РУКА"...
(Закінчення зі стор. 2-ої)

кий, — і гріх було б цей дар занедбувати. — Зрешто, то не була велика штука, і, правду кажучи, я робила це з приємністю.

Надійка ніжно обняла похилі плечі.

— Як це було б добре, — промовила, — коли б у теперішніх часах більше людей вміли користати з великого дару — своїх власних рук!

Увага! Молодіжні і Комбатантські Організації Ню Йорку! Увага!

В порозумінні з Порядковою Комісією Метрополітального Громадського Комітету запрошуємо ВШ. ГОЛОВ і ЧЛЕНІВ усіх УКРАЇНСЬКИХ і УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ КОМБАТАНТСЬКИХ ТА МОЛОДЕЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — зокрема ПЛАСТУ, СУМА і ОДУМ-у міста Ню Йорку прибути обов'язково на

ВАЖЛИВУ НАРАДУ

яка відбудеться
у п'ятницю, 1-го червня 1973 року
в год. 7-ій увечері
в Українському Народному Домі в Ню Йорку, кімната ч. 22

Предмет наради: Участь у привітанні
БЛАЖЕННІШОГО КИР ЙОСИФА VII
Координаційний Комітет Українських і Українсько-Американських комбатантських Організацій м. Ню Йорку

В АДІС АБАБІ В ЕТІОПІЇ ВІДБУВАЄТЬСЯ з'їзд міністрів закордонних справ 41 африканських країн, які відзначають 10-річчя існування „пакту африканської єдности". Але під час того ніби урочистого зібрання прийшло до гострої виміни слів між представниками Лівії і Етіопії. Лівія закидає Етіопії торгування з біло-расистським Півднево - африканським Союзом, а Етіопія Лівії — шантажування африканських країн своїм багатством та диктаторські манери в дипломатії.

ДРУГА ЗУСТРІЧ

КОЛИШНІХ ПРОФЕСОРІВ І СТУДЕНТІВ ГІМНАЗІЇ: МАНГАЙМУ, ЕЛЬВАНГЕНУ, ЕТЛІНГЕНУ та МАЙНЦ-КАСТЕЛЮ

ЗУСТРІЧ ВІДБУДЕТЬСЯ
29-го і 30-го вересня 1973 року
на Оселі УНС „Союзівка"

ПРОСИМО ПРИБУТИ З РОДИНАМИ. ГОСТЯМ РАДІ.
ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ЗУСТРІЧІ

Замовлення приміщень на час Зустрічі просимо полагоджувати з адміністрацією „Союзівки". За ближчими інформаціями просимо звертатися до членів Комітету.
M. Stefaniw, 10963 — 148th St., Edmonton 50, Alta., Canada.
J. Holowchak, 1531 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141
Ukrainian National Ass'n Estate, Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y. 12446. Tel.: (914) 626-5641

КОМІТЕТ ТРАВНЕВИХ РОКОВИН в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
повідомляє ВШ. Українське Громадянство, що
в неділю, дня 3-го червня 1973 року
о год. 4-ій по пол.
буде влаштована
в залі Української Православної Церкви
СВ. ВОЛОДИМИРА
3425 Меріонкліф і Стейт Рд. — Парма, Огайо

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

для вшанування
сл. пам'яті Голови Директорії і Головного Отамана Війська УНР
СИМОНА ПЕТЛЮРИ
і
Командира Корпусу СС та Основоположника Українського Націоналістичного Руху — Полк.
ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

Святочну промову виголосить Президент Світової Організації Свободи і Голова Центральної Управи ОДВУ, Доєт. Д-р ДЕНИС КВІТКОВСЬКИЙ.

В мистецькій частині програми виступлять: Музично-вокальний ансамбль Проф. ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО, Пані ВОЛОДИМИРА КАВКА і Пані ТАМАРА НОГУЛЯК.

АКАДЕМІЯ ЙТИМЕ ПІД ПРОТЕКТОРАТОМ УКРАЇНСЬКИХ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ в КЛІВЛЕНДІ і до участи в ній проситься все Українське Патріотичне Суспільство.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА і Т-ВО „РІДНА ШКОЛА"
під патронатом ВІДДІЛУ УККА в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
— влаштовує —
в неділю, 3-го червня 1973 року, о год. 3:30 по пол.
в залі УНДому при 92-96 Фліт вул. в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

СВЯТКОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 20-РІЧЧЯ ПРАЦІ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА і Т-ВА „РІДНА ШКОЛА"

ПРОГРАМА
- Виступ учнів Школи Українознавства
- ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ
- Виступ відомого гумориста Степана Магмета
- Год. 7:30 веч. — ЗАБАВА з презентацією перших абсольвентів Школи Українознавства Джерзі Сіті. Оркестра „Мрія"

Вступ на Забаву 3.00 дол.

Того ж дня, о год. 10-ій ранку, з нагоди 20-річчя Школи Українознавства і Т-ва „Рідна Школа" буде відправлена
ТОРЖЕСТВЕННА СЛУЖБА БОЖА
в Українській Католицькій Церкві в Джерзі Сіті, Н. Дж.
До численної участи щиро запрошуємо Молодь і Шановне Громадянство.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК
П'ятниця, 1-го червня 1973 року

КОНЦЕРТ-РЕЧИТАЛЬ

НЕСТОР ЦИБРІВСЬКИЙ — ВІОЛЬОНЧЕЛЯ
Проф. ЮРІЙ ЦИБРІВСЬКИЙ — ФОРТЕПІЯНО

Початок год. 7:30 вечора
Просимо не входити на залю під час Концерту.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п.
Проф. ЛІДІЇ ШЛЯХТИЧЕНКО
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
в неділю, 3-го червня 1973 року
о год. 10:30 ранку
в Свято-Троїцькій Церкві
359 Брум вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

МИХАЙЛО — муж

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
Неділя, 3-го червня 1973 р., год. 5-та по пол.

II. КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ

КЛЯС ФОРТЕПІЯНУ, СКРИПКИ і СОЛЬОСПІВУ

учителів: М. Байлової, Т. Богданської, Р. Венке, В. Здрайковського, Д. Каранович, Г. Клим, О. Чапак.

Виконавці: Лариса Гусак, Таня Бабенко, Олег Сохан, Петро Рівес, Олесь Кузишин, Зірка Стебельська, Ірина Шаркевич, Лариса Магун, Ірена Тромса, Марічка Сохан, Оксана Гаврилюк.

Заля УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ, ІНК.
2 Схід 79-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Замість квітів на могилу
бл. п. СОФІЇ ГОЛІЯТ
складаємо 25.00 дол. на фонд „Церква в Потребі".
Ольга й Іван ПОДУСОВСЬКІ

Замість вінка на свіжу могилу Незабутнього Друга
д-ра ОСИПА ЖИДЯКА
100.00 долярів на „Церкву в Потребі" зложив
Д-р Роман ПРИХАН з Родиною

НЮЙОРКСЬКО-НЮДЖЕРСЬКИЙ ДЕКАНАТ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА
запрошує довколишні Парафії, прицерковні і громадські Організації та всіх Українців на

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ДЕНЬ

який відбудеться
в неділю, 3-го червня 1973 р. на площі „Українське Село"
при Cedar Grove Lane, в осідлі Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПРОГРАМА:
10:30 год. ранку — АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА — очолить Високопреосвященний Архиєпископ МАРКО з участю довколишнього Духовенства. Співає хор Катедри св. Володимира під кер. проф. В. ЗАВІТНЕВИЧА.
1-ша год. дня — УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ, приготовані Сестрицтвами. Розваги для дітей.
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА з участю молодих талантів при церковних Організаціях.
3-тя год. по пол. — ЗАБАВА під звуки добірної оркестри „ЧЕРЕМОШ" під кер. п. М. Фесьо.
Вступ 1 дол. Шкільна молодь безплатно. Паркування 1 дол.

КОМІТЕТ

Управа ОМУА
повідомляє,
що виставки
ЯРОСЛАВИ СУРМАЧ МІЛЛС
та
ВОЛОДИМИРА БАЧИНСЬКОГО
ПРОДОВЖЕНІ
до 3-го червня 1973 року.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 28-го травня 1973 року відійшов, упокоївся в Бозі в Ню Йорку, Н. Й., наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і ТАТО

бл. п.

ЯРОСЛАВ САЛАЧИНСЬКИЙ

ПАНАХИДА — в четвер, 31-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 1-го червня 1973 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар Holy Cross в Джерзі Сіті, Н. Дж.

В глибокому смутку:
дружина — АННА
діти: ХРИСТИНА, НАТАЛКА і НЕСТОР

СУБОТА, 2-го ЧЕРВНЯ 1973 р. Год. 7:30 веч.
ВЕЛИКІ МІЖНАРОДНІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
Площа: FARCHER'S GROVE Union, N.J.

Чорноморська Січ — Армінія Білефелд

(Чемпіон Ню Джерзі Стейту) (Західня Німеччина)

Передзмаг: год. 6-та по пол.
ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ (Юнаки) — АРМІНІЯ БІЛЕФЕЛД (Юнаки)

ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ
повідомляє, що

З'ЇЗД УЧНІВ БАЙРОЙТСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

— відбудеться —
в днях 9 і 10-го червня 1973 року
на Оселі Українського Робітничого Союзу
„Верховина", Глен Спей, Н. Й.

Високоповажаних Професорів, б. Учнів та гостей з Родинами запрошуємо до участи.

Просимо зголошуватися на З'їзд телефонічно або листовно, безпосередньо до Управи Робітничого Союзу до 1-го червня 1973 року.

UWA RESORT CENTER "VERCHOVYNA"
Glen Spey, N.Y. 12737 (914) 856-1323

З глибоким жалем повідомляємо Приятелів, Знайомих й Односельчан, що в понеділок, 28-го травня 1973 року по короткій і тяжкій хворобі, помер в Медично-Дослідному Інституті в Бофало, Н. Й., на 55-му році життя

бл. п.

МИКОЛА КОВБАСНЮК

народжений в селі Вербіж Вижній, повіт Коломия в Західній Україні.

ПАНАХИДА за упокій душі Покійного буде відправлена в четвер, 31-го травня ц. р. в похоронному заведенні Петра Мацка у Сиракюзах, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться у п'ятницю, 1-го червня 1973 р. о год. 9-ій ранку з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й. на місцевий цвинтар.

ПРИЯТЕЛІ ПОКІЙНОГО
УПРАВА 39-го ВІДДІЛУ УНС

Тепер перший раз в АМЕРИЦІ
ПО ВЕЛИКІМ УСПІХУ В ЕВРОПІ...
Polamart International Enterprises, Inc.
дає виступ
ОРИГІНАЛЬНИХ ЦИГАНСЬКИХ ПІСЕНЬ І ТАНЦЮВАЛЬНОЇ ГРУПИ

„РОМА"

Прямо з Познання
ТІЛЬКИ 4 ВИСТУПИ
Fashion Industries H. S. Aud.
225 West 24th Street, New York City

П'ЯТНИЦЯ, 1 ЧЕРВНЯ год. 7:30 веч. | СУБОТА, 2 ЧЕРВНЯ год. 7:30 веч. | НЕДІЛЯ, 3 ЧЕРВНЯ год. 2:30 і 6:30 веч.

Білети можна одержати:
Polamart Travel Bureau, 215 2nd Avenue, New York City. Tel. (212) 982-5620
Pargiello Services, 55 West 42nd St., New York City, Room 467. Tel. (212) LO 5-1978
Chopin Theatre, 910 Manhattan Avenue, Brooklyn, N.Y. Tel. (212) 389-1167
АБО ПРИ КАСІ В ДНІ ВИСТАВИ.

Плат. пол. огол. Плат. пол. огол.

УКРАЇНЦІ НЮ ДЖЕРЗІ — ОКРУГА ЕССЕКС
Ірвінгтон, Нюарк, Савт Орендж
ВАШІ кандидати потребують ВАШОЇ підтримки, ВАШОГО голосу в республіканських праймериз 5-го червня 1973 року.

ГОЛОСУЙТЕ ЗА
Д-ра Леонарда К. Луценка
28-ма Округа
Богдана Вишатицького
урядника повіту Ессекс

Проситься всіх Українців, незалежно від їх партійних переконань, а кому лежить на серці українська справа, голосувати на цих українців.

ГОЛОСУЙТЕ 5-го ЧЕРВНЯ 1973 р.

Огол. платить Український Республіканський Виборчий Комітет

БИТВА НАД УКРАЇНСЬКОЮ МАРНОЮ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Бо наша кінцева мета — розвалити оту „тюрму народів", а не реформувати її. Для такої реформи нема ні ідейного, ні практичного ґрунту в суспільствах кільканадцяти народів СССР: вони вже ґрунтовно пізнали нелюдяність тієї системи за 50 років її існування. Якщо реформувати її по лінії навіть українських вільнодумців, як Ів. Дзюба, тоді ця система лише зміцниться внутрішньо-ідейно та новими кадрами осіб з-поміж „націоналів", які щиро повірили б у ніби нову, гуманнішу епоху в розвитку СССР.

Компромісу тут не сміє бути — ані за ціну видання декількох книжок в УССР, мовних полегш чи навіть звільнення з тюрем і концтаборів українських патріотів. Вони самі такого компромісу не прийняли б. Не для цього вони пішли шляхом хресних мук, щоб своє мучеництво за ідею української самостійної держави проміняти на тактичні „здобутки" культурного характеру в тій самій „тюрмі народів" і в тій самій „холодній", що зветься УССР.

Іван Франко остерігав своїх сучасників, які під подібним тиском і за подібних умов у російській імперії розгубилися і готові були відступити на подібні компромісові позиції 1896 року:

„Сам уряд царської Росії, — писав він, — пхає вас на дорогу нелеґальної роботи, а ви будете вперто бити лобами об стіну на те тільки, щоб вам вільно було бути льояльними? Не бійтеся, уряд добре бачить, де українство могло б бути йому неприємне, і всіма можливими запорами не допускає свідомих українців і української свідомости до народу, — а ви будете слати петиції до царя і вести війну з цензорами за дозвіл надрукувати по-українськи книжечку народних пісень, казок або віршів! Невже це змагання — робота й війна, гідна духового світу великої нації?.. Сором українській інтелігенції, сором особливо молодому поколінню, коли воно не відчуває великої потреби, не віднайде шляху до народу, не покладе основи для того, щоб Україну зробити політичною силою."

Перетворити культурницьке українство на політичну силу!

Ось чого вимагав Іван Франко від сучасних йому українських патріотів на території України під царським російським режимом. Приклавши його слова до української еміґраційної ситуації, треба сказати: сором українській інтелігенції, зокрема у вільних державах світу, яка пропонує своїй молоді приєднуватись до псевдовселюдських течій та лівих фракцій за ціну згадки імен нинішніх патріотів України у своїх фракційних і по суті антиукраїнських виданнях з дуже мізерними тиражами і ще меншим впливом на свою громадськість!

12.

За усвідомлення теперішнього становища української нації в світі та за визначення єдиного всеобіймаючого напрямку нашим ідейним і практичним операціям наступального характеру саме тепер ведеться боротьба в умах українців на еміґрації та в Україні. Ворог своєю пропаґандою наступає передусім на українське праве крило. Своїм лівим крилом він силкується охопити саме цей флянг і, досягши центру, паралізувати мислення в керівних, унапрямлюючих колах.

Чи ми зупинимо той наступ і, зірвавши ворожі стратегічні пляни, самі перейдемо в наступ? Це залежатиме від висліду отої „телефонної битви на дротах мислі" в умі кожного з нас особисто!

Не марна це битва над тією „українською річкою Марною". Вона — конечна! Бо і в нас є генерали Жоффри — талановиті, надійні, але без упевнености в моральних, інтелекуальних і матеріяльних ресурсах свого суспільства. І в нас вони розглядаються за „догіднішими" оборонними позиціями, на які хотіли б відвести свої національні сили.

І в нас є потенціяльні союзники, що, як ген. Френч, ждуть, щоб ми їх переконали в нашому вмінні і нашій витримці перед обличчям ніби нестримного ворога.

Але напевно і в нас є люди типу ген. Галлієні та мислителя Ів. Франка — спроможні зрозуміти нагальність ситуації, спроможні зрушити українські уми до негайного рішення згідно з єдиноправильною українською концепцією.

Нема сумніву, що українське всесвітнє суспільство стоїть нині над берегом психологічної української річки Марни, де воно мусить неодмінно дати бій ворогові за свій незмінний і незамінний ідеал: за відновлення української суверенної народовладної держави. Бо тільки так можна буде гарантувати людські права кожному мешканцеві на території України і забезпечити людську гідність кожній українській людині в будь-якій державі, на кожному континенті!

(Кінець)

Доля троянди

Соні Буняк — на дорогу.

... Либонь, тоді, п'ятилітньою, маленькою куріпочкою, серед трав, ромашків, синьооких петрових батогів, у запахах материнки, „лазало" собі й за метеликами гналося. Сонце й голубінь неба милувалися її ясноблакитними оченятами, її дитинним і пахучим, як наша фіялка, сміхом, а проміння сонця впліталося у її русяві косоньки, що мама їх мила, пестливо чесала своїй одиначці, заплітала.

Рік, два, десять — росла, виростала струнка, сяйна, щебетлива в хаті, у школі, серед подруг. Усі Соню любили, бо — як народ у нас казав: давалася любити. Стала брати участь — уся у вишиванках, у стрічках, биндах — у наших національних виступах, у школі, у коледжі, прикладна, тямуща, пильна — на втіху своїм, на подив чужим.

Україну — знала з оповідань у хаті, у церкві, в молодечих гуртках і з книжок. Хотіла побачити на свої очі ту Україну, дихнути її просторими — поїхала туди. Побачила те, що могла побачити, що могла зрозуміти. Побувала серед рідних і свояків її батьків, що живуть у тих колись багатих селах над Стрипою, подихала сонцем золотим Поділля. А вернувшись з України, не переставала жити своїм Поділлям, Києвом, Дніпром: Україна сповнила її серце, душу.

Здавалося...

Щаслива доля усміхалася до неї, пригортала Соню, приголублювала її. Соня мала довір'я до неї, до своєї ж долі. Може й забула, а може й не знала, що сама доля не є єдиною володаркою життя людини...

Всемогучий Огородник вибрав собі у своїм Огороді цю пахучу Троянду й чистою забрав її у свій небесний Город!..

Михайло Островерха

Канадська Консультативна Рада для справ багатокультурности

Оттава. — На сесії Палати громад канадського Парляменту 17 травня міністер для справ багатокультурности д-р С. Гайдаш подав на розгляд Палати та затвердження документи, в яких накреслена програма політики багатокультурности, а також поданий плян оформлення Канадської Консультативної Ради для справ багатокультурности. Згідно з новою програмою, передбачено збільшення витрат на окремі проєкти з оригінально заплянованих 4 мільйони долярів до суми понад 10 млн. долярів. За час 1972 року понад 300 етнічно-культурних груп одержали дотації для переведення в життя специфічних культурних і соціяльних проєктів. Щоб скріпити працю цих груп, уряд передбачив додаткове видаткування на їх працю в сумі 1,100,000 дол. На багатокультурні центри збільшено видатки до суми 654,000 долярів. Встановлено програму „канадської ідентичности", з допомогою якої має поширитися знання про культурне багатство канадського населення. На цю програму уряд передбачив разом 3,823,000 дол. Додаткові асиґнації запляновано на рахунок таких проєктів, як фільми, театри, телебачення, виїздні виставки, розбудову публічних архівів та музеїв. Передбачена також допомога для етнічної преси в Канаді. На осінь ц. р. уряд плянує конференцію для справ багатокультурности з допомогою оформленої Канадської Консультативної Ради для справ багатокультурности. В програмі також передбачена допомога в навчанні в школах мов окремих етнічних груп.

Другий концерт визначних учнів УМІ в Ню Йорку

Ню Йорк. — У неділю, 3-го червня ц. р., в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця, Ню Йорк, відбудеться 2-ий концерт визначних учнів Українського Музичного Інституту. Учні належать до кляс фортепіяну, скрипки й сольоспіву учителів: М. Байлової, Т. Богданської, Р. Венке, В. Здрайковського, Д. Каранович, Г. Клим і О. Чипак. Концерт почнеться в 5-ій год. по пол. Виконавцями концерту будуть: Ляриса Гусак, Таня Бабенко, Олег Сохан, Петро Рівес, Олесь Кузишин, Зірка Стебельська, Ірина Шараневич, Ляриса Магун, Ірена Тромса, Марічка Сохан і Оксана Гаврилюк. Визначні учні будуть пропаґаторами української музики серед іншомовного світу.

450 пластунів взяло участь у Святі Весни в Іст Четгемі

Ню Йорк (Б.Т.). — Свято Юрія, яке в пластовій традиції пов'язане із святом весни, відбулося, як і кожного року, в днях 26, 27 і 28-ого травня ц.р. на пластовій оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгемі, Н.Й. з участю 450 учасників. При мокрій і холодній погоді пластова молодь із Ню Йорку, Йонкерсу, Елизабету, Ню Бронсвіку, Пассейку, Ню Гейвену, Коговзу, Гартфорду і Бостону в доброму настрої провела таборування під проводом пластового Загону „Червона Калина" та куреня старших пластунок „Шостокрилі", які мають свої осідки в Ню Йорку. Темою свята був клич: „Гартуймо змаганням юнацький наш дух" і ця тема була підкреслена головно в теренових ґрах і спортових змаганнях, у яких брали участь всі учасники свята. Цілість свята підготовив пл. сен. І. Лучечко, а переводили: ст. пл. С. Рудик — командант і ст. пл. Н. Голинський — бунчужний. В суботу, 28-го травня, під час святочного відкриття, згадано про трагедію нашого народу — штучний голод 1932-33 рр., — а на знак жалоби і солідарности з учасниками жалобної маніфестації у Вашингтоні заряджено спущення українського прапору до половини щогли. Не зважаючи на несприятливу погоду, молодь із завзяттям перевела три-денні змагання, у висліді яких перше місце серед юнаків здобув 3-ій Курінь з Ню Йорку, а серед юначок 38-ий Курінь з Пассейку, Н.Дж.

КОНЦЕРТ - РЕСИТАЛЬ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк.—В п'ятницю, 1-го червня, відбудеться тут в Літературно - Мистецькім Клюбі концерт-реситаль молодого віольончеліста, Ґрадуанта „Гопкінс Бремер Скул", Нестора Цебрівського. При фортепіяні проф. Ю. Цебрівський—батько. Початок год. 7:30 вечора

Поправа на відтинку американської зовнішньої торгівлі

Вашингтон. — За даними Департаменту торгівлі значно поправився в квітні баланс зовнішньої американської торгівлі, який від вересня 1971 року виказував дефіцит. За останній місяць зовнішня американська торгівля принесла надвишку на суму 196 млн. долярів, що, очевидно, виявляє велике поліпшення, коли взяти до уваги той факт, що упродовж минулого року торговельний баланс виказував пересічно 529 млн. долярів недобору. Додатній баланс означає, що загальна вартість американського експорту перевищила вартість імпортованих товарів. На думку специялістів, поправа на відтинку торговельного балансу прийшла у висліді девальвації американського доляра, що вплинуло на подешевлення американських товарів та подорожіння імпортованих до ЗСА закордонних товарів. Для американської економіки такий розвиток ситуації є дуже позитивний, що знайшло, між іншим, своє віддзеркалення на біржі, де не тільки збільшився об'єм трансакцій цінними паперами, але сильно піднялися ціни на ці папери. Як відомо, упродовж останніх тижнів ціни на біржі значно понизилися. Тільки за один день 24 травня, на вістку про позитивний торговельний баланс ціни піднялися на 29.42 пунктів біржевого індексу Дов-Джонс, досягнувши рівня 922.44 пунктів.

ПРИНЦ АЛБЕРТ ПОБУВАВ В КИЄВІ

Київ.—Упродовж двох днів 21 і 22 травня в Києві побував почесний президент Бельгійського бюра зовнішньої торгівлі принц Алберт. Він мав зустріч з головою Президії Верховної Ради УССР І. С. Грушецьким та був гостем на обіді, який дала в його честь Президія Верховної Ради УССР. Принц Алберт разом з цілою бельгійською делеґацією вивчають можливості торговельних советсько-бельгійських взаємин.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАРВАРА ПАВЛИШ, членка УНС Відд. 91 Б-ва св. Володимира в McKees Rocks, Pa., померла 17 січня 1973 р. на 78 р. ж. Стала членкою УНС 1918 р. Полишила в смутку синів Павла і Волтера, доньку Ольгу, 3 сестри і брата.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЛОБАН, членка УНС Відд. 218 Т-ва Союзу в Кепбел, Огайо, померла 3 лютого 1973 р. на 76 р. ж. Стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку брата та родину. Похорон відбувся 5 лютого ц. р. на цвинтарі Кальварія в Янґставн, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІВАН САЛО, член УНС Відд. 194 Т-ва Свобода в Ню Йорку, Н. Й., помер цього 1973 р. Став членом УНС в 1960 р. Полишив у смутку дружину Катерину, дітей: Юрія, Ольгу(?)... Ярослава і Олену. Похорон відбувся 12 січня 1973 р. на цвинтарі Cypres Hill, Yonkers, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Е. Манацький, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 2-го ЧЕРВНЯ 1973 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Дуже важливі збори Б-ва св. о. Миколая 293 Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі при 261 18 вул. Проситься всіх прибути. — Управа.

СУБОТА, 9-го ЧЕРВНЯ 1973 р.

ЧИКАГО, Ілл. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. о год. 7-ій веч. при 1915 West 51st St., Chicago, Ill. 60609. — Е. Блідий, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6940. Несподівано прилетів генерал Ітс

Радий, що терористи, які зробили його калікою, не пошкодили його радіопарат, Тарзан вітає гелікоптер з Момбузі, який відповів на його негайний сигнал...

Моє добре щастя, Тарзане! Ми були у стежному леті, коли я почув твій радіо-виклик!

Моє добре щастя, генерале Ітсе! Ми мали тут малу, але корисну масакру. Мої уруруські приятелі були примушені вбити п'ятьох терористів, які вдавали торговців над річкою, щоб взяти одного полоненого!